

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl JUDr. Vojtěchem Ceplem jako samosoudcem ve věci žalobců:

- 1) JUDr. Petr Coufal, [REDACTED]
- 2) JUDr. Karel Černovský, [REDACTED]
- 3) JUDr. Libor Grygárek, [REDACTED]
- 4) JUDr. Pavel Kučera, [REDACTED]
- 5) JUDr. Pavel Němec, [REDACTED]
- 6) JUDr. Arif Salichov, [REDACTED]
- 7) JUDr. Renata Vesecká, [REDACTED]

všichni zastoupení JUDr. Petrem Tomanem, advokátem se sídlem Trojanova 12, Praha 2
proti Mgr. Marii Benešové, [REDACTED]
zastoupené JUDr. Petrem Hálou, advokátem se sídlem Vinohradská 1511/230, Praha 10,
o ochranu osobnosti a zadostiučinění v penězích

t a k t o :

I. Žaloby proti žalobcům 1), 2), 4), 5), 6) a 7), podle kterých je žalovaná je povinna nejpozději do 3 (slovy tři) dnů od právní moci tohoto rozsudku zaslat každému ze žalobců prostřednictvím České pošty doporučený dopis, obsahující písemnou, vlastnoručně podepsanou omluvu tohoto znění, začínající oslovením

- ad 1) *Vážený pane krajský státní zástupce JUDr. Petře Coufale,*
ad 2) *Vážený pane náměstků nejvyšší státní zástupce JUDr. Pavle Černovský,*
ad 4) *Vážený pane místopředsedo Nejvyššího soudu ČR JUDr. Pavle Kučero,*
ad 5) *Vážený pane advokáte JUDr. Pavle Němče,*
ad 6) *Vážený pane okresní státní zástupce JUDr. Arife Salichove,*
ad 7) *Vážená paní nejvyšší státní zástupkyně JUDr. Renato Vesecká,*
a pokračující

omlouvám se Vám, že jsem Vás dne 20. prosince 2007 v pořadu Ozvěny dne Českého rozhlasu nepravdivě označila za člena zákulisní justiční mafie, která se snaží plně ovládnout justici, aby sloužila vládní garnituře, a která v zákulisí ovlivňuje kauzy.

Mgr. Marie Benešová, advokátka,"

se z a m í t a j í.

II. Žalovaná je povinna nejpozději do 3 (slovy tři) dnů od právní moci tohoto rozsudku zaslat žalobci JUDr. Liboru Grygárkovi prostřednictvím České pošty doporučený dopis obsahující písemnou, vlastnoručně podepsanou omluvu tohoto znění:

"Vážený pane náměstků vrchního státního zástupce na Vrchním státním zastupitelství v Praze JUDr. Libore Grygárku, omlouvám se Vám, že jsem Vás dne 20. prosince 2007 v pořadu Ozvěny dne Českého rozhlasu nepravdivě označila za člena zákulisní justiční mafie, který se snaží plně ovládnout justici, aby sloužila vládní garnituře, a který v zákulisí ovlivňuje kauzy.

Mgr. Marie Benešová, advokátka"

III. Žalovaná povinna nejpozději do 3 (slovy tři) dnů od právní moci tohoto rozsudku zaslat České tiskové kanceláři prostřednictvím České pošty doporučený dopis obsahující písemně, vlastnoručně podepsané sdělení tohoto znění:

"TISKOVÁ ZPRÁVA Mgr. MARIE BENEŠOVÉ

Dne 20. prosince 2007 jsem v pořadu Ozvěny dne Českého rozhlasu označila náměstků vrchního státního zástupce na Vrchním státním zastupitelství v Praze JUDr. Libora Grygárka za člena zákulisní justiční mafie, který se snaží plně ovládnout justici, aby sloužila vládní garnituře, a který v zákulisí ovlivňuje kauzy. Moje výroky byly nepravdivé, za což se výše uvedenému omlouvám.

Mgr. Marie Benešová, advokátka"

IV. Žaloba s tím, aby uvedená tisková zpráva ad III) obsahovala ještě slova krajského státního zástupce JUDr. Petra Coufala, náměstků nejvyšší státní zástupkyně JUDr. Karla Černovského, místopředsedu Nejvyššího soudu ČR JUDr. Pavla Kučeru, advokáta JUDr. Pavla Němce, okresního státního zástupce JUDr. Arifa Salichova a nejvyšší státní zástupkyně JUDr. Renatu Veseckou

se z a m í t á .

V. Žalobci ad 1), 2), 4), 5), 6), 7) jsou povinni zaplatit žalované náklady řízení, každý ve výši 2.777,- Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího právního zástupce.

VI. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci ad 3) náklady řízení ve výši 3.145,- Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího právního zástupce.

VII. Žalobci ad 1), 2), 4), 5), 6), 7) a žalovaná jsou povinni zaplatit zdejšímu soudu náklady svědečného, každý po 1754,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

A)

Žaloba, kterou podalo sedm žalobců, se domáhala omluvy za to, že žalovaná vyslovila opakovaně a veřejně celou sérii difamujících výroků. Tyto výroky obsahovala:

1) Tisková zpráva ČSSD z 5.11.2007, jejíž autorkou je žalovaná, uveřejněné v několika médiích, a dodnes umístěné na www.cssd.cz. Zpráva reaguje na odvolání JUDr. Ivo Ištvána a JUDr. Igora Stříže, což komentuje následujícími větami:

"Současnou neudržitelnou situaci ve státním zastupitelství, která v pátek 2. 11. 2007 vyvrcholila odvoláním vrchního státního zástupce JUDr. Ivo Ištvána a rezignací na funkci náměstka VSZ JUDr. Igora Stříže, považuji za personální čistku ve stylu 50. let. Kdo se nepodvolí pseudoprávním názorům současného vedení NSZ v Brně, bude odvolán a nahrazen poddajným a poslušným náhradníkem. Přitom jediným kritériem pro nominaci do čerstvě uprázdněných funkcí je pouhá psi poslušnost k vedení NSZ a ochota udělat cokoliv pro udržení své nově získané funkce, nikoliv odbornost a úspěšnost dosavadní praxe. Slova nejvyšší státní zástupkyně JUDr. Vesecké v Otázkách Václava Moravce dne 4. 11. 2007 bohužel dokládají, že na boj s právním názorem opačným, než sama zastává, hodlá na místo síly argumentů použít prostředky, které byly v minulosti silně kritizovány ODS, přičemž nyní ODS legitimitu tohoto záměru odsouhlasila. V praxi to znamená, že každý trochu podezřelý z úniku informací bude sledován a odposloucháván BIS. Je při tom víc než komické, že tak byla zapojena do tohoto homu na čarodějnice zprofanovaná instituce, která se dnes sama utápí v problémech s únikem informací, jež od ní směřovaly přímo do rukou proslulých představitelů mafii v ČR na zkompletovaných CD. A místo šetření, které by směřovalo ke zjištění objektivní pravdy v jednotlivých kauzách jsme svědky toho, že se bude vyšetřovat pomocí BIS to, jak ta pravda unikla ven!

Situace je vážná, neboť v pozadí těchto naprosto nedemokratických postupů, které mají za cíl si nevybíravými způsoby podmanit a donutit k slepé poslušnosti justiční orgány, je zákulisní a dobře organizovaná skupinka jednotlivců, kteří se vymkly demokratické kontrole a jsou zejména v posledních dvou letech zapojeni do podivných intrik, pletich a „obchodů se spravedlností“. Jejich činnost byla však již vystopovatelná v roce 2005 v kauze Katarského prince a nyní je o to výraznější ve známých aktuálně řešených kauzách. Marně jsem však na tento rodící se problém upozorňovala na jaře 2005 odpovědné orgány ještě z pozice NSZ. V mezidobí stačila tato skupina posílit své postavení, rozrůst se o nové aktivní přísluhovače a v novém dresu a politickém krytí nerušeně pokračuje ve své činnosti. K té využívá v současné době zejména vzájemnou osobní nevraživost velkých politických stran po parlamentních volbách 2006. Jde tady o činnost, která se skutečným právem a spravedlností nemá nic společného a slouží k osobnímu prospěchu jednotlivců, kteří ztratili zcela demokratické brzdy. Proto se lze obávat, že čistky ve státním zastupitelství budou pokračovat, dokud nebudou do vedoucích klíčových pozic dasazeny osoby výhradně se slepou poslušností. "

Následuje ještě odkaz na souvislost s politikou a Ministerstvem spravedlnosti, kterou žaloba již necituje (dále jen první okruh výroků).

2) Projev žalované v Radiožurnálu 20.12.2008, v pořadu Ozvěny dne:

Žalovaná: *"Nemyslím si o tom případě nic hezkého, pane redaktore. Já si myslím, že ten problém nějakých milionů je naprosto zástupný, protože Ministerstvo spravedlnosti mnohdy v minulosti ztrácelo ve velkém peníze, viz plýtvání pana exministra Němce, a nikdo na to nereagoval a tady se najednou reaguje kárnou žalobou a myslím si, že ve skutečnosti za tím je panika z volby prezidenta Republiky české".*

Redaktor: "Vážně!?"

Žalovaná: *"Kdy se představil nový kandidát Jan Švejnar, který získává sympatie občanů a myslím si, v souvislosti s tím, co včera psala Mladá fronta, tam byla velice pěkná analýza s názvem "Rekonstrukce kauzy Čunek, nezvyklé schůzky, náhlá rozhodnutí", že za tím je taková ta justiční mafie zákulisní, která se snaží prostě tu justici plně ovládnout, aby sloužila prostě zájmům vládní garnitury".*

Redaktor: „Kdo si myslíte, že v té justiční mafii třeba je?"

Žalovaná: *"No, vždyť tam všichni včera byli jmenováni tou Mladou frontou, včetně obrázků, takže si to stačí nalistovat.*

Redaktor: Přibližte to tomu, kdo to nečetl!"

Žalovaná: *"Tak, byli tam doktor Pavel Kučera, byla tam Renata Vesecká, byli tam pan doktor Černovský, pan náměstek vrchního státního zástupce pan Grygárek, pan Salichov, pan Coufal a další, kteří patří prostě k této skupině, která se snaží tady v zákulisí ovlivňovat kauzy, což se jim zatím daří. No a jelikož kauz podivně přibývá, viz nyní kauza Bursík, tak je tady snaha ovládnout ty justiční orgány tak, aby nemuselo k těmhle zákulisním hrátkám docházet, aby to měli legálně. Takže tady se hraje o kartu předsedy Nejvyššího soudu."*

Zmíněné číslo MF Dnes z 19.12.2007 obsahuje celý komplex článků na dané téma, zejména „Jak se očišťoval Čunek“, a skutečně uvádí stejný seznam jmen, jako žalovaná, s krátkou popiskou jejich úlohy v případě Jiřího Čunka. Žaloba ale zdůraznila, že v tomto seznamu nejsou osoby označeny jakožto „justiční mafie“ ani jinými výrazy, ani obviněny ze zákulisní činnosti nebo manipulování případem.

Zmíněný rozhovor z 20.12. byl několikrát v kratších verzích opakován, v 18.22 téhož dne, dále 21.12. a ještě 22.12.2007. Podobného druhu – zřejmě parafrázi - byla krátká věta v Právu 21.12.2007 „v pozadí vrcholové justice panují v současné době mafiózní způsoby, kterými jsou v zákulisí ovlivňovány zajímavé kauzy.“

Na ČT 1 v Událostech dne 21.12.2007 reprodukoval projev žalované redaktor, a k tomu byla připojena nahrávkou žalované věta: „Už tu pozoruji delší dobu, že v justici jsou jakési zákulisní pletichy, podle kterých vrcholová justice dneska pracuje.“

(dále jen druhý okruh výroků)

3) Pořad Otázky Václava Moravce 6.1.2008, kde jsou další podrobnosti:

Moderátor: ... jste připravena omluvit se ministru spravedlnosti, že jste to opravdu s mafii přehnala?"

Žalovaná: *„Já se nemám za co omlouvat, pane redaktore, to jsou klasické mafiánské způsoby, co se podnikají v zákulisí, a pan ministr můj názor zná delší dobu, tak se divím, že žádá omluvu až teď. Ten můj názor zazněl například na konferenci ke korupci, kterou pořádal americký velvyslanec na podzim. Máme v programu sociální demokracie, který je obecně znám, také očistit v podstatě justici od takovýchto mafiánských praktik.“*

Moderátor: "Vy si myslíte, že tato kauza, ten případ Čunek a ono scházení se nejvyšších justičních..."

Žalovaná: *"To prostě má parametry toho, co jsem řekla, navíc si toho nevšímám sama, všímají si toho novináři opakovaně."*

Moderátor: *„Kdybych vám namítl právě to, že například Pavel Kučera, který vystupoval, místopředseda Nejvyššího soudu, který vystupoval v reportáži Reportérů ČT, je právě důsledkem Ivy Brožové, a to, že vy se zastáváte, ten soud asi není dobře řízený, když si jede jeho místopředseda..."*

Žalovaná: *„Mýlíte se pane redaktore, Pavel Kučera to dělal vždycky, pouze to nebylo tak vidět. Teď bych řekla, že se více rozjel v těch aktivitách, a je to dlouhodobý proces, a tito lidé, kteří si vytvořili určitý akční rádius ovlivňování, ztrácejí brzděné demokratické mechanismy. To není jenom v rámci ODS, oni dneska budou sloužit vám, pane ministře, vaší straně, ale zítra to klidně otočí a budou sloužit jiným stranám."*

Citovaný pořad pokračoval ještě poměrně dlouho, zmíněné téma začalo v jeho 35. minutě a pokračovalo do 65 minuty, a pak ještě pokračovalo dalších více než 15 minut na ČT 24. Žaloba již další části necituje, nicméně je zde kromě dalších žalobců dvakrát zmíněn Pavel Němec, bývalý ministr. Žalobní tvrzení samotné nicméně tuto skutečnost neuvádí. (Dále jen třetí okruh výroků)

4) Žaloba si z těchto rozsáhlých difamujících tvrzení žalované vybrala za nejpodstatnější jádro všech obvinění, že žalobci fungují jako *"zákulisní justiční mafie"*, která *„se snaží prostě tu justici plně ovládnout, aby sloužila zájmu prostě vládnoucí garnitury"* a že *„se snaží tady ovlivňovat kauzy v zákulisí, což se jim zatím daří."*

V tomto smyslu byla také koncipována omluva.

Žaloba chápala tato tvrzení – s odvoláním na judikaturu - jako faktické výroky, a to výroky nepravdivé; žalovaná proto těmito výroky zasáhla do práv žalobců na ochranu osobnosti podle §§ 11 a 13 o.z., jmenovitě do práva na čest a důstojnost.

5) Žaloba zdůraznila několik okolností, které pokládala za zvláště významné a nebezpečné; zejména to, že žalovaná zpochybnila soudcovskou a zastupitelskou nezávislost žalovaných (čl. 82 a čl. 95 Ústavy ČR, a další navazující předpisy).

Tím jednak napadla samotný základ jejich celoživotního úsilí, jednak celou justici jako celek. V této úvaze kladla žaloba důraz na rozhodnutí ESLP Perna proti Itálii, 2001.

Dále zdůraznila, že – s ohledem na to, že výroky žalované mají skutkový základ - požaduje, aby bylo prokázáno, že jeden každý ze žalobců zvláště ovlivňoval vícero případů, a pokoušel se ovládnout justici.

B)

Žalovaná proti žalobě podala řadu námitek:

6) Žalovaná zdůraznila, že její výroky jsou hodnotový soudem a nikoliv nepravdivým skutkovým tvrzením, přičemž se odvolávala na rozhodnutí ESLP Lings versus Rakousko 1986, Jerusalem versus Rakousko, a nález Ústavního soudu I. ÚS 367/03. Je zbytečné, aby žalovaná prokazovala pravdivost svých výroků, protože to u hodnotových soudů prokázat nelze.

7) Žalovaná veškeré výroky učinila v situaci, kdy byla sdělovacími prostředky dotazována na svůj názor, jakožto stínová ministryně spravedlnosti a zřejmě i jako bývalá Nejvyšší státní zástupkyně, rozhodně nikoliv jako advokát či soukromá osoba. Je přitom zjevné, že stínová vláda slouží opozici a politické činnosti, a součástí této politické činnosti jsou podobná vyjádření.

8) V této souvislosti žalovaná připomněla, že veřejně známé osoby musí snášet větší míru kritiky, než občané nijak veřejně nečinní, ve smyslu nálezů Ústavního soudu I. ÚS 453/03 a I. ÚS 367/03.

9) Žalovaná se svým výrokem pouze připojila ke všeobecně sdílenému názoru ve sdělovacích prostředcích, opakovanému vícekrát, ohledně činnosti žalobců. V této souvislosti bylo připomenuto vyjádření JUDr. Pavla Rychetského a JUDr. Otakara Motejla.

10) Co se týče konkrétního výroku z 20. 12. 2007, ten byl zcela konkrétní reakcí na článek Mladé fronty Dnes 19. 12. 2007. Jména žalobců byla uvedena přímo na žádost redaktora rozhlasu. Žalovaná poukazuje nato, že ten, kdo pouze zopakuje informaci, nemůže být žalován.

11) Samotné slovo mafie nebylo použito míněno jeho původní významu, ale ve významu „neformálně působící skupiny osob s cílem ovlivňovat některá řízení“. V tomto smyslu poukazuje na výklad nálezů I. ÚS 367/03.

12) Žalovaná odmítá, že by napadený výrok měl devastující účinek na vztahy občanské společnosti a zpochybňoval nestrannost a nezávislost soudů a státních zastupitelství. Naopak se žalovaná domnívá že podobným způsobem může působit jednání žalobců.

- te
- F
- Č
- Čl
- K

V této souvislosti také není namístě se dovolávat případu Evropského soudu pro lidská práva Perna versus Itálie. Žalovaný výrok není nepodloženým, žalovaná ho pronesla na základě skutečností, na které několik měsíců kriticky poukazovala média.

13) Žalovaná má za evidentní, že žalovaní skutečně svým jednáním ovlivňovali průběh vyšetřování údajného korupčního jednání bývalého místopředsedy vlády Jiřího Čunka. V zimě pak alespoň někteří z nich činily v jiných případech. V této souvislosti poukazuje na schůzku s žalobců Kučery a Němce v Brně, kdy žije v Ostravě, v obou případech se sv. Andělovou. Některé tyto skutečnosti dokonce nepopírají ani žalobci. V této souvislosti žalovaná připomněla rozhovor dr. Pavla Kučery pro deník Právo z března 2008.

14) Na závěr žalovaná znovu připomněla, že „prakticky celá odborná veřejnost má na kauzu Čunek stejný odborný názor, jako žalovaná, a jejich velmi nevěrohodnému vysvětlení zřejmě není nikdo ochoten uvěřit.“

Na základě těchto skutečností a právních závěrů navrhla žalobu zamítnout.

C)

15) Soud provedl následující důkazy žaloby:

- Záznamem relace „Ozvěny dne“ ČRo 1, 20.12. ve 12.00 (CD)
- Výpisem z článku „Lidé, kteří zasáhli...“ MF, 19.12.2007
- Záznamem relace „Radioforum“ ČRo 1, 18.00, 20.12.2007 (CD) a přepisem pořadu
- Přepisem "Týden v Česku" vysílané na Českém rozhlase od 18:00 hod. dne 22.12.2007
- Přepisem "Ozvěň dne" vysílanou na Českém rozhlase od 7:00 hod. dne 21.12.2007
- Výpisem článku "Brožová: chtějí mě dostat z Nejvyššího soudu" vydaného 21. 12.2007
- Přepisem relace "Události" vysílané dne 21. 12. 2007 na ČT 1
- Tiskovou zprávou žalované ze dne 5. 11. 2007, zveřejněnou vvv.cssd.cz
- Přepisem relace "Otázky Václava Moravce" vysílané dne 6. 1. 2008 na ČT 1
- výslechem JUDr. Duška
- výslechem Dr. Mileny Hojovcové
- usnesením OSZ Jihlava ZT 327/2007-179 (zastavení)
- usnesením NSZ 3 NZT 10/2007

16) důkazy žalované:

- televizní reportáží ze 7.1.2008 v pořadu Reportéři ČT
- Rozhovorem s ombudsmanem ČR z 28.1.2008 v deníku Lidové noviny
- Článkem v Respektu dne 13.8.2007 pod názvem "Puzzle Čunek"
- Článkem v Respektu dne 13.8.2007 "Vládní věřte, nevěřte"
- Komentářem v deníku Právo dne 13.8.2007 pod názvem "Rozhodují v Justici klany"

- Článkem v HN dne 14.8.2007 pod názvem "Únorová schůzka žalobců: o Čunkovi?"
- Článkem v MF dnes 19.12.2007 „Jak se očišťoval Čunek“
- výslechem JUDr. Zlatuše Andělové
- dopisem Zlatuše Andělové z 21.1.2008
- Výslechem JUDr. Igora Stříže
- Výslechem JUDr. Ivo Ištivána
- Článkem v Právu 8.1.2008 „Schůzky Němce, Kučery, Vesecké a Andělové“
- Rozhorem s JUDr. Josefem Baxou v deníku Hospodářské noviny dne 29.2.2008
- Rozhovorem s JUDr. Pavlem Kučerou v MF Dnes pod názvem "Byly to hospodské kecy“
- Článkem MF Dnes pod názvem "Soudce na pranýři" dne 6.3.2008
- Článkem v Právu "Němec navštívil doma žalobce z Čunkovy kauzy" dne 9.1.2008
- Článkem MF Dnes "Zastavte kauzy Čunek. Hrozí pád vlády" den 28.2.2008
- Články v HN 19. února 2008 „Nejvyššího soudce ničí kauza Čunek“ a "Soudce fandí ODS“
- Článkem MF Dnes „Nezávislost musí jít stranou, řekl prý soudce“ dne 28.2.2008
- Článkem MF Dnes "Kučera neměl mluvit o Čunkovi" dne 29.2.2007
- Komentářem v deníku HN dne 14.2.2008 pod názvem "V kouři mizí Kučera"
- Komentářem Respektu dne 25. února 2008 „Rázný skok do očištné lázně“
- Článkem deníku Právo den 1. 3. 2008 „Andělová předem mluvila o konci Čunka“
- Článkem 26.2.2008 na www.aktualne.cz "Soudce měl prosazovat polické zájmy"
- Článkem "Klíč k žalobě skrývá Čunkův spis" v HN dne 20. 2. 2008
- Článkem "Exministr Němec si u Andělové stěžoval na Benešovou" v Právu dne 8.3. 2008

17) Naopak nebyly provedeny důkazy, navržené převážně žalobcem dne 21.5.2008 protože:

- byly v drtivé většině navrženy pozdě, zjevně v rozporu s ust. § 118b o.s.ř., a nesplňovaly ani podmínku, že prokazovaná skutečnost byla známa navrhovateli až dodatečně, tedy po 17.3.2008, a ani nemohly zpochybnit věrohodnost důkazů již provedených, tak, jak to má na mysli citované ustanovení, nýbrž pouze nabízely alternativní výklad děje (viz komentář Občanský soudní řád, Bureš/Drápal/Mazanec, 7. vydání, str. 55, poslední odst.), což se týká především výpovědí všech žalobců, kteří se ostatně vyjádřili ke všem důkazům v rozsahu vysoce přesahujícím běžnou výpověď účastníka podle § 131 o.s.ř.,
- týkaly se otázek, vůbec nesouvisejících s předmětem řízení, tedy nedotčených ani výroky žalované, ani žalobou (např. schůzka mezi svědkem Ištivánem a ministrem Pospíšilem 6.9.2007)
- týkaly se otázek vlastního trestního stíhání Jiřího Čunka, což by porušovalo **presumpci nevinny**, a navíc i **rovnost stran** za stavu, kdy k těmže otázkám nebyli žalobkyní Veseckou zproštěni mlčenlivosti slyšení svědkové (týkalo se zejména svědků Žampacha a Potoczka).

- týkaly se nikoli svědectví, jak ho má na mysli § 126 o.s.ř., ale výkladu právních otázek, a to i v případech, že byly důkazy navrženy včas (zejména svědci Král, Korbel, Fenyk, Potoczek a Žampach a jejich písemné expertízy a posudky)
- **dokazované skutečnosti šlo zjistit – a soudem byly zjištěny – důkazy již provedenými** (např. série článků o ukládání milionů Jiřím Čunkem)

18) K charakteru těchto důkazů je třeba zdůraznit, že soud vycházel zejména z vyjádření samotných žalobců, i když podaných nejrůznější formou – přetištěných jako citáty a rozhovory v člancích, nahrávek v rozhlase nebo televizních relacích, jakož i četná vyjádření a dotazy, pronesená přímo na jednáních soudu. Tato vyjádření díky svému značnému rozsahu podávají poměrně jasný obraz celku; většina dalších důkazů má už pak jen charakter dílčí a doplňkový. Z nich je pak třeba zmínit zejména obsáhlou výpověď svědkyně Andělové. Soud nepřehlédl, že prakticky všichni svědci jevíli jistý stupeň zaujatosti (s výjimkou svědka Duška), buď proti straně žaloby, nebo proti straně žalované; ovšem v žádném případě nebylo zjištěno, že by v důsledku toho vypovídali svědci záměrně nepravdu. Přes zdánlivé rozpory v hodnocení a subjektivním vnímání události (kdo co přesně řekl, zejména), existuje **značná a nepřehlédnutelná shoda všech důkazů v časové shodě událostí a v účasti konkrétních osob, jakož i v tom, co bylo předmětem kterého jednání.** Případné rozpory budou u jednotlivých událostí konkrétně řešeny.

Důkazy, ze kterých soud čerpal, jsou uváděny v závorkách.

D)

19) Soud vzal za **prokázané a všeobecně známé ve smyslu § 121 o.s.ř. základní okolnosti případu** soudu nad Hamadem bin Abdullem Thani Al – Thani, známém jako „Katarský princ“, r. 2005; což žalovaná ve svých výrocích výslovně zmínila (první i třetí okruh výroků), a což dokresluje jejich smysl; strany se na tyto otázky zaměřily jen okrajově, ale na druhé straně nijak nepopíraly jejich průběh (žalobce Kučera ho u jednání 2.6.2008 výslovně potvrdil a dotkly se ho i další důkazy, např. rozhovor s JUDr. Motejlem):

- **rozhodnutí žalobce Němce vydat obžalovaného do Kataru v době, kdy byl již vydán rozsudek soudu prvního stupně**
- žalobce Kučera vydal článek ještě před rozhodnutím Nejvyššího soudu, přezkoumávající ono rozhodnutí žalobce Němce
- žalobcem Němcem byla zmiňována jako možnost kárné řízení vůči soudkyni Monice Kříkavové, a skutečně proběhlo odvolání některých pracovníků ministerstva

20) **Počátek vyšetřování Jiřího Čunka je 6.11.2006.** Dne 24.11. byla usnesením 2 KZN 7209/2006 odňata věc Okresnímu státnímu zastupitelství ve Vsetíně a předána Okresnímu zastupitelství v Přerově (uvádí usnesení č.j. ZT 327/2007-179 Okresního státního zastupitelství v Jihlavě, dále jen usnesení o zastavení).

Není proto pravdivé tvrzení žalobce Kučery, že 6.2.2007 nebyl důvod se věci Jiřího Čunka zabývat. Ve zmíněném rozhodnutí o delegaci věci ze Vsetína do Přerova, byla chyba, protože delegace byla omezena pouze na řízení před zahájením trestního stíhání podle § 160 odst. 1) trestního řádu. Tuto chybu se pokusilo napravit až usnesení 3 NZT 10/2007 Nejvyššího státního zastupitelství, (dále jen usnesení o delegaci).

21) Dne 6.2.2007 došlo ke schůzce v Ostravě. Jiří Čunek ještě nebyl obviněn, ale uvažovalo se o jeho vydání ke stíhání v Senátu.

- Jejimi účastníky byli žalobci Němec a Kučera a svědkyně Andělová.
- Schůzku svolal žalobce Kučera.
- Předmětem jednání byla jednak stížnost žalobce Němce na žalovanou v blíže neurčené věci, jednak neformální rozhovor o Jiřím Čunkovi z podnětu žalobce Němce.
- byla řeč o tom, zda bude Jiří Čunek vydán senátem a jak dlouhé jsou promlčecí lhůty a jak dlouhé by mohlo být řízení.

Skutečnosti byly zjištěny tiskem až v lednu 2008 (Reportéři ČT, Právo 8.1.2008), tedy skoro rok po události. Žalobce Kučera tuto událost nijak neskrýval, ještě ale zpochybnil, že se hovořilo o Jiřím Čunkovi, a jasná byla i účast všech tří aktérů: *„Ze společenských důvodů jsem navštívil Andělovou, pozvala nás do Ostravské restaurace...to je legrační věc, Němec měl nové auto, nabídl mi, že mne někam svezde. S Němcem se vidíme často, jsou to přátelské schůzky. Představa, že šijeme něco o Čunkovi je naprosto mylná....Jel jsem tam za Jiřím Doležilkem, Němec jel za Zlatuší Andělovou.“*

Později už neskrýval ani předmět jednání: *„měl jsem tam pracovní schůzku, ale ta padla, a tak jsem doprovodil Němce k Andělové, která byla má dobrá kamarádka. Samozřejmě jsem se obecně zeptal, jak to vypadá s Čunkem“.* (Soudce na pranýři)

Zbylé detaily vysvětlila svědkyně Andělová ve výpovědi 12.5.2008:

- oslovil mne žalobce Kučera telefonem, že má jednání na Krajském soudě, a že přijede s jedním známým, jehož jméno neřekl. Z její výpovědi také vyplynulo, že Jiří Doležilek měl ten den dovolenou, takže s ním žalobce Kučera nemohl mít schůzku vůbec a věděl to předem. Podle vyjádření žalobce Kučery je možné, že to věděla předem i svědkyně; je tedy zřejmé, že motiv schůzky se týkal od počátku setkání se svědkyní Andělovou. V případě stížnosti žalobce Němce – což je opět nesporně potvrzeno všemi důkazy – je to ještě zřetelnější.

Tvrzení žalobce Kučery, že šlo o „společenské setkání“ čili „přátelskou schůzku“, a že byli on a svědkyně Andělová přátelé, zmiňované porůznu vícekrát, bylo zcela vyvráceno zmíněným motivem k setkání žalobce Němce, tím, že svědkyně žalobce Němce téměř neznala, a také chováním všech tří při jednání u soudu 12.5.2008, kde jejich vzájemné city stěží šlo označit jako „přátelské“. Soud nepochybuje o přátelství žalobců Němce a Kučery, což je zřejmé jak z jejich chování, tak z naprosto souhlasného tvrzení všech.

Nicméně svědkyně Andělová se setkání zjevně neodvážila odmítnout proto, že šlo v případě žalobce Kučery o osobu podstatně výše postavenou. Že setkání nevnímala nijak přátelsky je zřejmé už z toho, že o něm informovala svého nadřízeného, JUDr. Ištvána, a to několik dní po schůzce. O věci věděli ještě spolupracovníci Dr. Malína a Dr. Tatárek.

Další okolnosti, zjištěné soudem, měly pro posouzení věci okrajový význam – že schůzka začala v 15.00 u svědkyně, pak se přesunuli do restaurace Rusticana, kde schůzka skončila asi v 17.00. Je jisté, že na schůzce padla zmínka o „ukládáních milionech“ Jiřího Čunka do bank; je také možné, že tím byla svědkyně překvapena, ale soud uvěřil – už z otázky při výslechu 12.5. a reakce na ni – že to nebyla tajná skutečnost, protože prošla tiskem a druhý den byla zmíněna v Senátu. Svědek Ištván považoval schůzku za nestandardní, ale žádné opatření neučinil. Svědkyně sama nehodnotila schůzku jako zásadní, postupně názor změnila. Nátlak na ni vykonáván nebyl a schůzka nebyla nijak tajná.

22) Schůzka v Brně, hotel International, 28.2.2007. Jejimi účastníky byli žalobci Němec, Kučera, Vesecká a svědkyně Andělová.

Tato skutečnost byla již 13.8.2007 uveřejněna časopisem Respekt (Puzzle Čunek). V této fázi žalobkyně Vesecká mluvila velmi vyhybavě – „nemůžu to setkání vyloučit, ale nepamatuji si ho, takže ani nemohu říci, o čem se mluvilo... setkávali se takto často, ale nikdy nemluvili o panu Čunkovi (Puzzle Čunek). Již v tomtéž článku to vyvrátil žalobce Kučera: – je možné, že padla slova o Čunkovi.

O půl roku později pak i žalobkyně Vesecká odpovídala jinak (Reportéři ČT): „Nic nestandardního na tom není...Němec se stýká s Dr. Kučerou, pakliže je pozván Kučera, přijde i Němec...pokud byla osoba nebo trestní věc zmiňována, pak se jednalo o zmínky ryze společenského charakteru, protože téma Čunka, Pitra a podobných osob byla probírána na řadě schůzek a společenských akcí“ .

-Schůzku svolala žalobkyně Vesecká. To se ukázalo už v lednu 2008 (Reportéři ČT. Právo 8.1.2008), nicméně žalobkyně Vesecká v této otázce zprvu médiím neřekla pravdu: „Žádné setkání tohoto typu jsem nezařizovala...“

Že to není pravda, a na schůzku povolala svědkyni Andělovou žalobkyně Vesecká, prokázala právě tato svědkyně 12.5.2008 – vznikla druhá schůzka a to na podnět Vesecké, která k tomu řekla, že to chtěl žalobce Kučera. Dokonce tuto verzi potvrzuje nepřímo i žalobce Kučera – druhá schůzka vznikla z podnětu mých narozenin (12.5.2008). V závěrečné řeči 2.6.2008 to nakonec zcela přiznala i žalobkyně Vesecká.

- Co se týče obsahu jednání, svědkyně Andělová uvedla (12.5.2008) – Kučera řekl, že je problém ve vládě a je třeba získat za Čunka náhradu, a to může trvat delší dobu. Je tedy třeba delší lhůty, čímž bylo zřejmě míněno, že by mělo trestní stíhání trvat déle. Není to není v rozporu s prvními vyjádřeními samotného žalobce Kučery.

Je to také v souladu s tím, co zapsala svědkyně již 21.2.2008 (dopis Dr. Hojovcové): *Kučera řekl, že Čunek se stal velkým problémem pro vládu, hledá za něho náhradu, ale ta nebude hned, a proto by nebylo dobré, aby přípravné řízení skončilo podáním obžaloby*; dopis pak přidává, *že padl termín květen, červen 2007 a že to neskončí dříve, než za dva nebo tři měsíce*. Tuto poslední informaci ve své výpovědi 12.5. vynechala, protože pro ni není příznivá; soud jí ale uvěřil. V dalších dotazech u soudu svědkyně Andělová shrnula nestandardnost schůzky tím, *že byl vysloven požadavek či přání, aby vyšetřování ve věci trvalo déle, a požadavek vyslovil Dr. Kučera*.

Verzi svědkyně částečně připustil žalobce Kučera již v lednu - *samozřejmě, došlo i na takovou atraktivní kauzu, kterou KSZ dozorovalo...bavili jsme se o tom, jak se bavíme, co jsi dělala včera...* (Reportéři), nicméně u soudu 12.5.2008 to zase odmítal: *„v té době nebyl důvod se vyjadřovat k délce řízení, existuje celá řada způsobů, které může legálně uplatnit obhájce, kdyby takový zájem existoval...“*

V závěru řízení všichni tři žalobci – Kučera, Němec a Andělová – popírali, že by se bavili o délce řízení, o kterém mělo údajně Nejvyšší státní zastupitelství *zcela přesné informace* (žalobkyně Vesecká). Nicméně nevysvětlili, o čem se tedy v souvislosti s případem Jiřího Čunka bavili, a nenabídlí vůbec žádný uvěřitelný důvod dosti náročné schůzky (kam musela svědkyně dojet z Ostravy). Soud tedy zcela uvěřil svědkyni, že o délce řízení řeč byla, a navíc nenašel žádný jiný důvod schůzky, než právě řeč o Jiřím Čunkovi.

- Svědkyně Andělová se schůzky zúčastnila proto, že to chtěla její nadřízená.

To je patrné z analýzy vztahů mezi účastníky schůzky pod č. 21); svědkyně uvedla, že k žalobkyni Vesecké mívala přátelské vztahy v době, kdy byla žalobkyně Krajskou státní zástupkyní v Hradci Králové, ale pak se jejich vztahy zhoršily.

-Další skutečnosti měly opět menší význam – že nejprve přišel žalobce Kučera, pak neohlášený žalobce Němec a nakonec žalobkyně Vesecká. Nejprve byli ve vestibulu, pak v baru a nakonec v restauraci Lukulus. Tam už žalobce Kučera nebyl, měl nějakou další schůzku. Žalobkyně Vesecká neřekla, co bude obsahem schůzky, údajně proto, že to chtěl žalobce Kučera. Žalobkyně Vesecká nemluvila prakticky vůbec – vše podstatné řekl Kučera, žalobce Němec k tomu doplnil nějaké úvahy, jak to chodí v politických stranách. Cestou do Brna i zpět se svědkyně Andělová opět zastavila v Olomouci a opět informovala Dr. Ištvána, který vše potvrdil a žádná opatření neučinil. Soudu není nic známo o záznamu BIS (Puzzle Čunek); svědkyně Andělová vyloučila existenci záznamu, který by průběžně (v únoru 2007) pořídila a kopii nechala ve spise Čunek; jediný její záznam je až z 21.2.2008.

23) Špindlerův Mlýn, duben 2007. Setkali se zde svědkyně Andělová a žalobce Kučera, o Jiřím Čunkovi se nemluvilo, což vyplynulo ze shodných vyjádření obou 12.5.2008 a koresponduje se zjištěním, že vyšetřování věci Jiřího Čunka mělo podle únorové informace ještě trvat a nebyl důvod se jím zabývat.

24) Schůzka v Jihlavě dne 17.5.2008. Celá záležitost představuje ve skutečnosti nejméně dvě různé události. Prvou z nich je společensky zcela nevinný rámec otevření justičního paláce v Jihlavě a tím legitimní důvod pro to, aby se zde sešli nejen všichni žalobci, ale i většina svědků a řada dalších osob. Tato část schůzky byla „společenská“ mimo veškerou pochybnost, a o nesčetných setkáních toho dne lze tvrdit, že byly náhodné.

Velmi nepřesně se poprvé existence tohoto setkání zmiňovala 13.8.2007 v Respektu, v Puzzle Čunek: *„Mimochodem, Němec, Kučera, Vesecká a Andělová se setkali i chvíli předtím, než Nejvyšší státní zástupkyně odebrala případ Radimu Obstovi... zašli si na oběd a doprovod jim dělal právě Salichov.“*

Úplně jinak to popisuje MF Dnes z 19.12.2007 – *„na rautu v jihlavském justičním paláci si k Andělové přisedl místopředseda Nejvyššího soudu Pavel Kučera a vyptával se jí, jak to s případem dopadne.“*

V lednu 2008 se v Reportérech ČT objevila informace o tom, že se setkání účastnil také žalobce Coufal. Ten v té době tuto skutečnost popíral: *„U takového jednání jsem nebyl.“* Tamtéž popírala svoji účast i žalobkyně Vesecká: *„máte špatné informace... žádné takové schůzky neproběhly“* (Reportéři). Podle formulace lze zcela vyloučit její tvrzení 2.6., že Reportéři záměrně vystříhli její odpovědi a dali je k něčemu jinému; věta očividně obsahuje odpověď na schůzky, a nelze předpokládat, že by se Reportéři ptali na cokoli jiného. Navíc již v březnu 2008 to vyvrátil žalobce Kučera (Soudce na pranýři): *„...kromě mě to ještě slyšeli Němec, Vesecká a státní zástupce Coufal.“* Už mimo veškerou pochybnost byla tato skutečnost na jednání 12.5.2008, kdy to potvrdila žalobkyně Andělová: *„Pan Kučera mne přizval ke stolu, a to proto, že chyběl JUDr. Bureš, a bylo volné místo. Byl tam také JUDr. Němec, JUDr. Vesecká a přišel také JUDr. Coufal.“* Tato nejdůležitější část výpovědi svědkyně je s ohledem na další vyjádření a četné dotazy žalobců dokonale přesná.

Sám žalobce Coufal uvedl 12.5.: *„Na místě jsem byl proto, že jsem byl jedním z pořadatelů, druhý byl JUDr. Pořízek.“*

Žalobce Kučera 12.5.: *„Co se týče té Jihlavy, tam jsme se setkali zcela náhodně, vůbec nebylo řečeno, že tam JUDr. Andělová bude. Co se týče řeči o Čunkovi, vůbec k ní nemuselo dojít, kdyby o tom Andělová sama nezačala. Rovněž se připojuji ke stanovisku JUDr. Coufala...“*

Soud tedy zjistil, že „uvnitř“ společenského rautu v Jihlavě se sešla vybraná skupina žalobců u stolu – žalobci Kučera, Němec, Vesecká a Coufal. Plánována byla účast JUDr. Bureše, ale ten se nedostavil. Žalobce Coufal uvedl, že byl jedním z hostitelů, a proto o složení o této skupiny zřejmě rozhodl on sám. O plánovanosti setkání svědčí například poznámka žalobce Němce dne 2.6.2008, že *„žalobci měli cedulky u rautového stolu a měli tam rezervaci.“* K této skupině se přidala svědkyně Andělová z hlediska žalobců skutečně náhodně a neplánovaně.

- Následující rozmluvu se soudu podařilo zrekonstruovat jen přibližně; existuje k ní nepřehledné množství vyjádření. Svědkyně sama začala mluvit o Jiřím Čunkovi. Motivy svědkyně jsou v tomto místě dost nepochopitelné; svědkyně sama vysvětlovala, že to bylo „z legrace“. Z jejího chování byla patrná jistá provokace; tušila, že téma je pro diskutující důležité, a právě proto o něm začala hovořit zlehčujícím tónem. Svědčila by o tom věta „*tak co, už jste našli za Čunka náhradu?*“ V každém případě svědkyně vyjádřila svědkyně přesvědčení, že Jiří Čunek bude obžalován; pravděpodobně připojila i jisté difamující prohlášení o obviněném, u kterého ovšem není jisto, jak přesně znělo, protože svědkyně ho popírá vůbec, žalobce Coufal to popsal „*Čunek je prasák, osahává ženské a chodí na něho spousta anonymů*“ a žalobce Kučera to potvrzuje, ale žalobkyně Vesecká to celé prohlásila za žert (dne 2.6.2008). Navíc žalobce Coufal 12.5.2008 tvrdil, že po replice svědkyně „*se zvedl a odešel*“, což zase nepotvrzuje nikdo jiný. Pro věc tato část rozmluvy významná není; nicméně soud v tomto bodě uvěřil žalobcům.

- Následovala replika žalobce Kučery, že „*hrozí pád vlády a nezávislost musí jít stranou politickým zájmům*“. Ani tato věta možná není doslovná, ač byla replikována snad nejvíce ze všech z celého případu. Po té svědkyně začala údajně žalobci Kučerovi tento názor vyvracet. Žalobci Kučera, Němec a Vesecká sice – zejména dne 2.6.2008 – popírali, že by tuto větu slyšeli, ale s ohledem na to, že tak nečinili od počátku (např. 6.3.2008 v tisku), a s ohledem na další zjevné rozpory v jejich vyjádřeních jim soud neuvěřil.

- Během přítomnosti svědkyně Andělové neřekl nikdo nic dalšího.

- Dalšími zjištěnými a méně podstatnými okolnostmi jsou, že svědkyně nepovažovala větu žalobce Kučery za nátlak, a žalobce v té době nijak o nátlaku nemluvil a ani nevysvětloval, co nátlak je (to činil vícekrát až dodatečně v mnoha vyjádřeních). Obě strany rozhovoru byly názory opačné strany pohoršeny. Je zřejmá přítomnost všech žalobců (tedy i Salichova, Grygárka, Černovského), i svědků Ištvánka a Stříže, na předmětném rautu. Nicméně není prokázáno, že by kdokoli z nich seděl u stolu, kam byli účastníci výslovně pozváni. To je třeba zdůraznit u žalobce Grygárka, u kterého tuto okolnost naznačoval svědek Ištván dne 12.5. (s tím, že on sám ho ale tam neviděl). Soud tomu neuvěřil s ohledem na to, že nikdo z účastníků setkání včetně svědkyně Andělové si na něho nepamatuje; a stejně tak nepřesná je tato informace o žalobci Salichovovi (Puzzle Čunek, 13.8.2007). Soud nevylučuje existenci věty „*Andělové se to nebude líbit*“, pronesené u stolu žalobců, o které informoval z druhé ruky svědek Stříž, nicméně jí nepřikládá význam s ohledem na to, že není jasné, do které fáze ji lze kontextem zařadit. To je také důvod, proč nevolal svědka, který měl tuto větu zaslechnout.

25) Ještě před odnětím věci došlo k rozhovoru mezi svědkem Ištvánem a žalobcem Coufalem. Svědek Ištván 12.5.2008 nevyklučoval, že to bylo ještě před jednáním v Jihlavě. O tomto rozhovoru nemohl svědek vypovídat bližší, protože nebyl zbaven mlčenlivosti, nicméně se týkal Jiřího Čunka. V této věci neexistoval jiný důkaz, ale žaloba existenci hovoru nijak nepopírala, takže soud neměl důvod svědkovi nevěřit.

26) Po schůzce v Jihlavě (17.5.) a před odnětím věci (4.6.) následoval telefonát žalobce Černovského svědkovi Ištvánovi, který podle svědka Ištvána bezprostředně souvisel s vyšetřováním a měl přímý vliv na další rozhodnutí ve věci. Z nezodpovězeného dotazu žalobce Černovského na svědka Ištvána (12.5.) vyplynulo, že žalobce Černovský měl v té době informace o průběhu vyšetřování, jeho názor na vyšetřování byl kritický a dokonce požadoval po svědkovi nápravu mezi podřízenými. Jeho vysvětlení dne 2.6.2008 podávalo věc jinak – že šlo o neprovedení důležitého důkazu, který po jeho zásahu proveden byl; nicméně to nijak nevysvětluje, proč by měla být provedena *náprava mezi podřízenými*.

27) Výprava do Tábora. Proběhla na přelomu května a června 2007, účastnil se jí žalobce Černovský, žalobce Grygárek a svědek Petr Dušek. Podstatou schůzky bylo zjištění, zda je možné věc Jiřího Čunka postoupit do obvodu Českých Budějovic. Svědek byl toho názoru, že nikoli; jednak z důvodů zatíženosti prací, a *kdo by stál o takovou kauzu*. Žalobce Grygárek rovněž podporoval tento názor, a do obvodu Čech věc nechtěl vůbec. Z naprosto shodných vyjádření všech tří je zřejmé, že již bylo rozhodnuto o delegaci věci, a jen se zjišťovalo, kam delegace proběhne; a iniciátorem byl zjevně žalobce Černovský.

28) Delegace věci z Přerova do Jihlavy proběhla dne 4.6.2007 usnesením č.j. 3 NZT 10/2007 JUDr. Stanislava Potoczka z nejvyššího státního zastupitelství. Tato skutečnost byla od počátku nesporná a bezpečně prokázána předmětným usnesením o delegaci. Z usnesení soud zjistil tyto podstatné skutečnosti:

- Dne 22.5.2007 obdrželo Nejvyšší státní zastupitelství podnět JUDr. Eduarda Bruny, obhájce Jiřího Čunka, kterým žádal odnětí věci státnímu zastupitelství v Přerově a příkázání do obvodu Městského zastupitelství v Praze. Důvody navrženého odnětí byly:

- nepřislušnost státního zastupitelství v Přerově, protože první delegace ze Vsetína byla jen na dobu úkonů před zahájením trestního stíhání

- tvrzení, že důkazy v neprospěch obviněného jsou prováděny s větší intenzitou, než v jeho prospěch; je třeba zmínit, že Nejvyšší státní zastupitelství tuto vadu spatřovalo v tom, že svědci byli vyslýcháni formou otázek a nebylo jim umožněno samostatně hovořit.

- to, že vyšetřovatel Milan Šošovička komunikoval se svědkyní a znalkyní pomocí e-mailu a korespondence nebyla zařazena do spisu.

Nejvyšší státní zastupitelství dalo obhájci zcela zapravdu a shledalo ještě čtvrtou vadu – vyšetřování překročilo rozsah skutku, k jehož stíhání byl Jiří Čunek vydán.

Proč byla věc postoupena zrovna do Jihlavy (ač byla navrhována Praha), bylo vysvětleno následovně: „*tato pochybení... jsou natolik závažná, že došlo k rozhodnutí o odnětí věci... a jejímu přikázání Okresnímu státnímu zastupitelství v Jihlavě, když nebyl shledán důvod, proč řízení přikázat do působnosti některého obvodního státního zastupitelství v Praze v obvodu Městského státního zastupitelství v Praze, jak navrhoval obhájce, ale za vhodné lze považovat přikázání v působnosti Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, když tedy přichází v úvahu toliko přikázání v rámci Jihomoravského kraje.*“

- usnesením se zabývali dodatečně nejrůznější právní odborníci, JUDr. Král a JUDr. Korběl, JUDr. Fenyk a JUDr. Hájek, JUDr. Rychetský, JUDr. Motejl a JUDr. Baxa. Většinu vyjádření žalovaná nemohla v době svých výroků znát, jak dokázala žaloba.

29) K odvolání vyšetřovatele Milana Šošovičky došlo usnesením Okresního státního zástupce v Jihlavě JUDr. Arifa Salichova dne 7.6.2007 (usnesení o zastavení), tedy tři dny (nikoli tři hodiny) po rozhodnutí NSZ. Žalobce Petr Coufal na dotaz novinářů (Reportéři ČT) nepopřel, že by žalobce Salichov rozhodl bez znalosti spisu, a výslovně vysvětlil, že rozhodl na základě předchozího usnesení Nejvyššího státního zastupitelství. Důvodem tedy mohlo být výhradně to, co je uvedeno v usnesení o delegaci.

30) Trestní stíhání Jiřího Čunka zastavil žalobce Salichov usnesením ZT 327/2007 dne 3.8.2007, které nabylo právní moci 7.8.2007. Soud měl k dispozici konečně doplněné usnesení po zásahu Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 16.11.2007, které podává důvody zastavení nejúplněji. Pro věc podstatné další informace jsou:

- toto usnesení nijak nezmiňuje ani nekomentuje chyby, zmíněné usnesením ad 29). Uvádí jen, že věc byla odňata „z důležitých důvodů“.

- ústředními důvody, pro které bylo stíhání nakonec zastaveno, je to, že žalobce Salichov neuvěřil klíčové svědkyni, kterou označil za jediný důkaz, že se skutek stal; důležité je také časové schéma dne, kdy se skutek měl stát a kdy nebyl Jiří Čunek na místě vůbec přítomen.

- pro tuto věc je podstatná skutečnost, že „úřední záznamy policejních orgánů od 6.11.2006 do 10.11.2006 o prováděném prvotním šetření ve věci... jsou k dispozici ve dvou verzích, v obou chybí první úřední záznam a spisový materiál začíná číslem listu 2, v jedné z verzí jsou čísla listů dodatečně přepsána.... advokát... předložil policejnímu orgánu písemnost, v níž bylo uvedeno, že Jiří Čunek obdržel 500.000,- Kč, a z té si 497.000,- Kč uložil na svůj účet. Tato důležitá písemnost nebyla ve spise zajištěna a nepodařilo se ji dohledat.“

V obou případech konstatuje žalobce, že policejní orgán manipuloval spisovým materiálem.

- narozdíl od střízlivého tónu usnesení událost komentoval veřejně žalobce Salichov slovy „za třicet let nezažil takovou jednostrannost a nahrávání jedné straně“ (Puzzle Čunek).

31) Po zastavení stíhání reagoval zájem médií tím, že byl ještě intenzivnější, než předtím; v Respektu dne 13.8.2007 vyšel článek, který otevřeně zpochybnil rozhodování ve věci Jiřího Čunka (Puzzle Čunek). Od té doby i žalobci a další osoby, pověřené jednáním ve věci reagují zjevně na tento mediální tlak, veřejně vystupují a věc komentují. Například žalobci Coufal a Salichov vystoupili v Otázkách Václava Moravce; byla svolána svědkem Ištvánem zvláštní schůzka, jejíž účelem bylo dohodnout postup, jak reagovat na média.

32) Odvolání svědka Ištvána a rezignace svědka Stříže. Svědek Stříž uvedl 12.5.2008, že „*moje ukončení funkce souvisí s kauzou Čunek, rezignoval jsem sám po té, co byl odvolán Igor Ištván, po té jsem byl ještě dodatečně odvolán.*“

K tomu svědkyně Hojovcová 2.6.2008 – „*Zástupce Stříž rezignoval v té době. Nicméně mu běžela dvouměsíční lhůta a já jsem chtěla mít svého zástupce.*“ A upřesnila, že se věc stala na počátku listopadu 2007 (přesně 2.11.2007)

- Dále si svědek Stříž stěžoval, že *v souvislosti s touto věcí mi byla uložena výtku za to, že jsem nepodal ruku JUDr. Salichovovi.... byl mi připisován nějaký vulgární výrok, který jsem ale neřekl... výtku byla učiněna na základě podání JUDr. Coufala.*“ K tomu svědkyně Hojovcová vysvětlila, že svědek Ištván nic neslyšel, svědek Stříž popřel ten výrok, státní zástupce Piš tomu nevěnoval pozornost, žalobce Salichov to popsal a žalobce Coufal *to slyšel přímo od Salichova.* A výtku byla na základě toho v únoru 2007 udělena. Na základě tohoto výkladu svědkyně soud zcela uvěřil svědku Střížovi.

Co se týče odvolání svědka Ištvána, tak ten souvislost s případem spatřuje, a v této věci podal samostatnou žalobu na Městský soud v Praze, kde věc dosud není skončena. Soud se nezabýval důkladněji důvodem odvolání svědka Ištvána, protože nebyly navrženy dostatečné důkazy a věc je předmětem samostatného řízení.

Další údajná šikana svědka Ištvána byla zpochybněna svědkyní Hojovcovou; soud považuje údaje svědků za nejednoznačné a k této záležitosti nepřihlížel.

33) Výroky žalované reagovaly na vzniklou situaci v médiích. Prvý okruh výroků reaguje 5.11.2007 na odvolání JUDr. Ivo Ištvána a JUDr. Igora Stříže. Druhý okruh výroků z 20.12.2008, který je hlavním důvodem žaloby, reaguje zejména na články v MF Dnes z 19.12.2007 (Jak se očišťoval Čunek). Třetí okruh výroků ze 6.1.2008 byl pokračováním předchozí situace, doplnil další podrobnosti žaloby, zejména přidal k věci žalobce Němce.

E)

34) Podle § 11 o.z. má fyzická osoba právo na ochranu osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti, lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevu osobní povahy. Podle § 11 o.z. jsou dotčenými právy právo na čest a lidskou důstojnost.

Kromě citovaného ustanovení jsou práva dále rozvedena v Listině Práv č. 23/1991 Sb., čl. 10 a dále v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod č. 209/1992 Sb., čl. 8. K výkladu těchto základních ustanovení navrhly strany judikaturu rozsudky Nejvyššího soudu ČR, nálezy Ústavního soudu i rozsudky Evropského soudu pro lidská práva.

35) Nejstarší z nich je rozsudek ESLP *Lingens proti Rakousku*, 1986, který zdůrazňuje dělení na *fakta a hodnotící soudy*. *Jestliže pravdivost prvních lze prokázat, správnost druhých prokázat nelze...pokud jde o hodnotící soudy, je požadavek prokázat jejich tvrzení neuskutečnitelný.*

Toto zásadní dělení se po té promítá skoro ve všech rozhodnutích, která se týkají práva cti a důstojnosti. Problémy mohou vznikat tím, že pro stejnou kategorii výroků se v judikatuře užívá různých označení.

První kategorie, označovaná porůznu jako *fakta, informace, tvrzení, faktický výrok, skutkové tvrzení*, má jako poznávací znak to, že lze zjišťovat pravdivost – zda se věc skutečně stala, zda se něco událo, zda to odpovídá pravdě; a z téhož důvodu lze k dotvrzení výroku *provádět důkazy*. Všeobecně se má za to, že podobná tvrzení jsou významnější a z hlediska ochrany osobnosti nebezpečnější. V případě, že žalovaný prokáže pravdivost výroku, smí takový výrok pronést; *nepravdivost výroku je pak sama o sobě zpravidla zásahem do práv na ochranu osobnosti*, viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. Cdo 24/95 (a následně i sp.zn. 30 Cdo 179/2004).

Druhá kategorie, označovaná jako *hodnotící výrok, kritika, myšlenka, hodnotový soud*, je posuzována mnohem benevolentněji, protože již citované rozhodnutí *Lingens* proti Rakousku vychází z toho, že vlastně nelze objektivně určit, do jaké míry je oprávněné hodnocení, že někdo něco dělá špatně (jádro většiny žalovaných hodnocení tohoto druhu). V demokratické společnosti je takové svobodné – a často i velmi tvrdé – hodnocení jedním ze základních pilířů systému, tudíž soudem by mělo být omezováno naprosto výjimečně. O takových situacích hovoří například rozhodnutí sp.zn. IV. ÚS 154/97.

36) Mnoho rozhodnutí se týká řady výjimek a speciálních situací. Navržené rozhodnutí sp.zn. I. ÚS 156/99 ukládá *uvážít určitá specifika periodického tisku, který musí... přistupovat k určitým zjednodušením, a nelze proto tvrdit, že každé zjednodušení musí nutně vést k zásahu do práv dotčených osob. Lze tedy stěží trvat na naprosté přesnosti skutkových tvrzení a klást na novináře nesplnitelné nároky*. Tuto pro případ důležitou myšlenku pak reprodukuje i IV. ÚS 146/04, a byl to také jeden z důvodů, pro které Ústavní soud ve věci „gangsterů“ přiznanou omluvu zrušil; druhým důvodem byla pravdivost faktického výroku.

37) Pro spory podobného druhu bývá častý střet dvou základních ústavních práv, tedy svobody projevu podle čl.17 Listiny a práva na čest a důstojnost dle čl. 10 Listiny. Tento problém je předmětem třeba v nálezu sp.zn. II. ÚS 357/96, který tuto problematiku řešil tak, že *omezení svobody je výjimkou, kterou je nutno posuzovat restriktivně a lze ji ospravedlnit jen kvalifikovanými okolnostmi*. Naprosto stejně na to hledí i další citovaná rozhodnutí.

38) Věc sp.zn. I. ÚS 453/03, navržená oběma stranami sporu, obsahuje praktický návod na hodnocení difamujících výroků s ohledem na všechna zmíněná rozhodnutí starší a doplňuje řadou nových myšlenek. Nejprve opakuje pravidla, že *presumpcí ústavní konformity je chráněn toliko hodnotící úsudek, nikoli tvrzení faktů, která v míře, v níž sloužila za základ kritiky, musí naopak dikazně prokazovat kritik sám. Prokázání tvrzených faktů kritikem samotným platí jako evropský ústavní standard...*

Základní právo na svobodný projev je třeba považovat za konstitutivní znak demokratické pluralitní společnosti, v níž je každému dovoleno vyjadřovat se k věcem veřejným a vynášet o nich hodnotící soudy...

Věci veřejnou jsou veškeré agendy státních institucí, jakož i činnost osob působících ve veřejném životě, tj. např. činnost politiků místních i celostátních, úředníků, soudců, advokátů, popř. kandidátů či čekatelů na tyto funkce...

Následuje seznam deseti hledisek, podle kterých by mělo být zkoumáno každé podobné tvrzení, tedy test, kterým by mělo každé difamační tvrzení projít. Tento doporučený test pak Ústavní soud provedl v citovaném případě, a tento soud ho následně provede rovněž.

39) Věc sp.zn. I. ÚS 367/03 je významná pro zmíněné základní dělení faktických výroků a hodnocení. Předmětem citované věci byla situace, kdy žalovaný – a následně stěžovatel - *vyslovil názor, který vycházel z toho, že oblast populární hudby byla v 70. a 80. letech minulého století politicky omezována (a použil přitom s určitou nadsázkou pojmu mafie)*. Dále vyslovil názor, že *tyto kontakty z dřívější doby zřejmě využila i žalobkyně (známá zpěvačka populární hudby)*. O popsané situaci rozhodl Ústavní soud tak, že *v žádném případě nemůže průměrný čtenář, který čte zmiňovaná slova v kontextu celého článku, chápat stěžovatelovu kritiku vedlejší účastnice tak, že je jako zpěvačka v kontaktu se členy mafie, tedy "mezinárodní zločinecké organizace" spojené, slovy Městského soudu v Praze, s "brutálním násilím či vyhrožováním, únosy apod."* Výroky stěžovatele nejsou v kontextu celého článku tvrzením skutečnosti, ale hodnotovým soudem.

Touto důležitou větou vyvolal Ústavní soud nechtěně řadu nedorozumění; mnoho následných rozsudků zkoušelo řešit podobné situace prostě tak, že prohlásilo podobné nadsazené výroky za hodnocení, a odmítalo provádět jakékoli dokazování. Důsledkem tohoto problému je i zde projednávaná věc, kde žaloba tvrdí, že výroky žalované jsou faktickými výroky, kdežto žalovaná strana je prohlašuje za hodnocení a žádného dokazování není třeba (při čemž ovšem navrhuje velmi rozsáhlé dokazování). Celý problém řeší ve skutečnosti neméně důležitý následující odstavec citovaného rozhodnutí Ústavního soudu:

K tomu, aby hodnotový soud, nevybočil z mezí ústavnosti, se obecně vyžaduje, aby měl určitý základ. Při hodnocení základu hodnotového soudu je nutné vzít zřetel na celý článek, nikoliv jen na jednu či dvě dotčené věty...

Jde tedy o výroky hybridního typu – mají skutkový čili faktický základ (který lze zkoumat dokazováním), a tento faktický základ je vyjádřen velmi expresivním hodnocením (které již dokazováním zkoumat nelze; lze je pouze testovat z hlediska přijatelnosti v rámci právního hodnocení). Situace je významná tím, že přesně tohoto druhu je zde projednávaná věc.

V případě, kdy nastane podobná situace, že u téhož výroku lze hodnotit jak jeho faktický základ (zda je to pravda) a současně zkoumat hodnocení (jakým způsobem to bylo řečeno), a bylo by možno dospět k opačným výsledkům (je to pravda, ale nevhodně řečená), dává Ústavní soud bez výjimky důraz na skutkový základ výroku. Z výsledku věci sp.zn. I. ÚS 367/03 je to zcela patrné: *Podle Ústavního soudu je nepochybné, že pro expresivní, polemické a kontroverzní hodnocení pozadí populární hudby jako "mafie" nebo "mafíánů" měl stěžovatel určitý podklad... Hodnotový soud stěžovatele byl navíc postaven na informacích široké veřejnosti všeobecně známých...*

Na tomto místě je třeba připomenout, že přesně stejným způsobem posuzuje podobné smíšené výroky, obsahující expresivní a hodnotící vyjádření pravdivého skutkového základu i zdejší soud, ať se jedná o „podvod“ ve věci sp.zn. 36 C 86/2006, „tunelování“ z věci sp.zn. 36 C 62/2006 a nebo „korupci“ z věci sp.zn. 36 C 117/2006. V případech, kdy byl shledán pravdivý základ nadsazeného výroku, soud žalobám nevyhověl. Soud se tedy v této otázce zcela ztotožňuje s právním popisem situace podle žaloby.

40) Další myšlenka, kterou se zmíněná rozhodnutí zabývají, je postavení jednotlivých stran žaloby. V mnoha případech totiž postavení stran v podobné situaci nemusí být rovné. Navržené rozhodnutí ESLP Oberschlick proti Rakousku, 1997, bere jako součást postavení politika, že může – a také má být – častěji kritizován, než běžný občan.

Při zkoumání intenzity difamace je tedy třeba přihlídnout k tomu, že výroky, které se týkají politika, mohou být tvrdší. Podobnou myšlenku obsahuje citovaný nález sp.zn. I. ÚS 367/03: *Lze obecně konstatovat, že osoby veřejně činné, tedy politici, veřejní činitelé, mediální hvězdy aj. musí akceptovat větší míru veřejné kritiky než jiní občané. ...*

Současně ale existuje princip právě opačný, vyvozený a contrario z předchozího, což zmiňuje citovaný nález sp.zn. I. ÚS 453/03: *Informacím poskytovaným předsedou vlády je ze strany občanů státu vždy přikládána větší váha než informacím pocházejícím od jiných osob, včetně médií. Občan demokratického právního státu od ústavních činitelů zcela přirozeně očekává pravdivé informace a dále očekává, že ústavní činitelé budou zachovávat naprostý respekt k jednotlivým osobám - členům občanské společnosti....*

Představitelé státní moci jsou proto povinni zveřejňovat jen skutkově důkladně prověřené informace, které se navíc vztahují toliko k věci, které spadají do jím kompetenčně vymezené oblasti. Nemá-li ústavní činitel svá tvrzení faktů důkladně prověřena co do pravdivosti, není oprávněn je zveřejnit. Tato východiska platí tím spíše v případě tvrzení faktů, která hrozí difamovat jednotlivé osoby, byť tyto vystupují ve věcech veřejných.

41) Co se týče přímo justice, týká se jich rozhodnutí ESLP Perna proti Itálii, 2003. Předmětem řízení byl článek o italském soudci Casellim, obviněném z toho, že je příznivcem italské komunistické strany. Soudce po té nechal novináře Pernu obvinít z trestného činu pomluvy. Perna byl odsouzen a musel zaplatit pokutu, a nepomohly mu ani opravné prostředky. Podal proto stížnost k ESLP. Argumenty italské vlády u řízení nesly podobnost s argumentací zde projednávané žaloby: *„Stěžovatelem napadená rozhodnutí směřovala k ochraně pověsti jiné osoby, tj. republikového prokurátora v Palermu pana Caselliho, a k zachování autority soudní moci. Tím, že stěžovatel obvinil pana Caselliho z toho, že nedostál svým profesním povinností, poškodil nejen pověst dotčeného, ale i důvěru občanů v soudnictví.“* ESLP k tomu uvedl: *„Soud konstatuje, že se příslušné soudy opíraly o relevantní ustanovení trestního zákona a zákona o tisku a že jejich rozhodnutí sledovala (jak tvrdí vláda) legitimní cíl: chránit pověst a práva jiných osob, v daném případě tehdejšího šéfa palermské prokuratury pana Caselliho. Soud však musí ověřit, zda byl tento zásah ospravedlnitelný a nezbytný v demokratické společnosti, zejména pak to, zda byl přiměřený a zda důvody, jež vnitrostátní orgány uvedly pro účely jeho ospravedlnění, byly relevantní a dostatečné. Zásadní otázkou tedy je, zda státní orgány správně užily své posuzovací pravomoci, když stěžovatele odsoudily za pomluvu...“*

...Odvolací soud dále konstatoval, že stěžovatel pomlouvačným způsobem přisoudil panu Casellimu jisté skutečnosti, aniž by si je předem ověřil, majice v úmyslu poškodit pověst druhého. Konečně dle Kasačního soudu neměla zmíněná fakta jakoukoliv informační funkci a jejich skutečnost nebyla nijak prokázána. Soud připomíná, že stěžovatel se nijak nepokusil prokázat skutečnost jednání přisuzovaného panu Casellimu a na svou obhajobu uvedl pouze to, že se jednalo o kritické soudy, které není třeba dokazovat.

Jinými slovy – Evropský soud ve velmi obdobné situaci vyhověl Italské vládě, ale důvodem závěru byla opět nepravdivost faktického základu výroků stěžovatele.

42) Obdobou je loňský nálezn sp.zn. IV. ÚS 23/05. Jde o reportáž, týkající se soudkyně a její účast v politických procesech v době komunismu. Jádrem celého sporu – a i nálezu Ústavního soudu – je opět otázka pravdivosti faktických výroků v reportáži.

Kromě již naznačených standardních principů stojí za připomenutí například tato úvaha:

Věci veřejnou jsou veškeré agendy státních institucí jakož i činnost osob působících ve veřejném životě, tj. např. činnost politiků místních i celostátních, úředníků, soudců, advokátů, popř. kandidátů či čekatelů na tyto funkce; věci veřejnou je ovšem i umění včetně showbyznysu a dále vše, co na sebe upoutává veřejnou pozornost. Tyto veřejné záležitosti, resp. veřejná činnost jednotlivých osob, mohou být veřejně posuzovány...

... soudcům při posuzování základního práva na svobodu projevu náleží z hlediska čl. 10 odst. 2 Úmluvy zvláštní ochrana, přesto však soudci, jež se cítí dotčeni výkonem svobody projevu, mají oproti ostatním občanům povinnost k větší dávce tolerance a velkorysosti (srov. nálezn ze dne 17. 10. 2000, sp. zn. I. ÚS 211/99 in Sb. n. u., sv. 20, str. 75). Veřejná kritika soudní moci je totiž důležitou protiváhou soudcovské nezávislosti, a proto je třeba vycházet z presumpce přípustnosti projevu...

Je-li nezávislost soudní moci samozřejmě hájena jako nezbytná podmínka fungování justice, musí být z druhé strany umožněna, a to i ochranou svobody projevu veřejná kontrola soudní moci s přihlédnutím k faktu, že o oprávněnosti kritiky rozhodují zase jen soudy... . Pokud by soudy mocensky vnucovaly veřejnosti své vlastní hodnocení minulosti, zvláště když významná část veřejnosti s tímto hodnocením zásadně nesouhlasí, oslabovaly by svou legitimitu, neboť nelze přehlížet, že rozhodují ve vlastní věci (porušení esenciálního principu nemo iudex in causa sua), a proto by měly postupovat velmi obezřetně ve smyslu zvýšené senzitivity k dodržování ústavních hodnot a principů obsažených v českém ústavním pořádku. V opačném případě by výsledkem bylo oslabování důvěry v právo a podryvání základů právního státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR).

Jinými slovy, i soudci (a potažmo státní zástupci) jsou de iure veřejnými osobami, u kterých lze s veřejnou kritikou počítat, a proto musí být tato kritika posuzována benevolentněji, než u jiných občanů. Pravdivé informace, které se týkají činnosti soudců (nikoli jimi posuzované věci), mají být veřejně přístupné a mohou být předmětem veřejné kritiky. Což je závěr naprosto opačný, než ten, na kterém budovala žaloba.

F)

Hodnocení výroků žalované soud provedl v intencích naznačených zejména citovanými nálezy Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 367/03 a I. ÚS 453/03. Byl proveden test, zmíněný v druhém z citovaných nálezů s tímto výsledkem:

43) Co se týče závažnosti obvinění, tak soud sdílí názor žaloby, že obvinění je velmi závažné, protože se týká důvěryhodnosti osob vysoce postavených v trestním řízení. Tuto závažnost posiluje velmi expresivní forma výroků, kterou je možno konstatovat u všech tří okruhů výroků. Na druhé straně je zde nutno konstatovat, že zde uvedená problematika je závažná již ze své podstaty a většina kritických výroků na toto téma proto může být subjektivně vnímána jako velmi závažná automaticky. A je také třeba dodat, že není nikde určena míra takové závažnosti, které by se demokratická veřejná diskuse již týkat nesměla.

44) Co se týče povahy informace s uvážením, do jaké míry je předmětný problém záležitostí veřejného zájmu, pak tento soud připomíná, že součástí ústavního nálezu sp.zn. IV. ÚS 23/05 je názor, že otázky, související s důvěryhodností justice, součástí veřejného zájmu jsou. Žalovaná tedy měla důvod se problematikou zaobírat a názor uveřejňovat.

45) Co se týče zdroje informace, soud zjistil nedostatečnost práce žalované se zdroji. Žalovaná není profesionální novinářka, nicméně je profesionálním právníkem, a v některých případech by bylo velmi vhodné uvádět zdroje a jejich relevanci. Co se týče prvního okruhu, týkajícího se tiskové zprávy ČSSD, mimo pochybnost je, že svědkové Ištván a Stříž byli skutečně odvoláni. Nicméně další hodnocení, týkající se důvodů tohoto odvolání, vychází z interních informací, které žalovaná nikde neuvedla. U druhého okruhu výroků se žalovaná přímo odvolává na článek v Mladé frontě Dnes. Takový zdroj může obstát z hlediska polemiky v dalších mediích, ale u názoru právníka by mělo být zřejmé, jakým způsobem tento právník zdroj hodnotí, z jakého důvodu považuje informace za relevantní.

46) Co se týče vynaloženého úsilí a konkrétních kroků k ověření pravdivosti informací, žalovaná sice není profesionálním novinářem, ale jakožto politik a právník by samozřejmě takové kroky k ověření podniknout měla. Pokud něco podobného podnikla, nedala o tom žádnou zprávu.

47) Co se týče otázky statutu informace, **nebylo zjištěno, že by věc vyžadovala zvláštní ohledy**, např. v rámci vyšetřování. Subjektem vyšetřování byl Jiří Čunek, a tato skutečnost byla jednak veřejně známá dávno před výroky žalované, jednak toto vyšetřování již skončilo, a jednak výroky žalované, přes jejich značnou obsáhlost, se vlastně vůbec Jiřího Čunka a jeho případné viny či nevinu netýkaly.

48) Co se týče **naléhavosti záležitosti**, není nic podobného u žádného z okruhu výroků patrné. Všechny výroky ve všech třech okruzích byly učiněny v době, kdy bylo vyšetřování prakticky skončeno. Problém související s postupem žalobcům mohl být řešen v přiměřeném časovém odstupu týdnů či měsíců, což se také stalo. K této problematice je nutno zmínit, že každý okruh výroků reaguje na jinou situaci, tón těchto výroků je odlišný, a následný vztah druhých dvou okruhů výroků k prvému není úplně zřetelný. Ostatně sami žalobci z prvního okruhu při formulaci omluvy a žalobního petitu vlastně vůbec nevycházeli.

49) Co se týče **otázky postoje napadené strany**, a případné žádosti o komentář, je opět třeba připomenout, že žalovaná nebyla novinářkou a nebylo proto její povinností žádat komentář. Kromě toho postoje druhé strany byly všeobecně známé, a byly předmětem celé řady článků, provedených tímto soudem jako důkaz. Pokud měl kdokoli žalobců potřebu učinit další vlastní stanovisko, rozhodně by mu v tom nikdo nebránil, a bylo by lze očekávat, že média by podobné vyjádření okamžitě uveřejnila.

50) Co se týče otázky, zda šířené sdělení **obsahovalo podstatu události viděné očima stěžovatele**, žalovaná nehovořila o událostech z první ruky. Většina výroků měla charakter politického či odborného **komentáře** buď ke konkrétním událostem, nebo k tvrzením jiných subjektů. Soud připomíná, že převzetí informace rozhodně nezaručuje, že dotýčný smí difamující informaci z druhé ruky dále šířit; tím spíše, že je odborník, a jeho komentář by zřejmě měl nést nějakou odbornou „přidanou hodnotu“, aby měl vůbec smysl. Nicméně takový nedostatek je spíše prohřeškem proti odborné etice a sám o sobě nečiní podobný komentář nedovoleným. Soud považuje za nutné zdůraznit, že ve většině těchto výroků s převažuje spíše postoj stínové ministryně ČSSD, nikoli právního odborníka.

51) Co se týče **tónu sdělení, šířeného médii**, pak tento tón byl z hlediska žalované **velmi kategorický**, pracoval s expresivními frázemi - například označení za „*personální čístečku ve stylu 50. let*“, nebo že „*jediným kritériem pro nominaci je pouhá psi poslušnost*“.

Sem patří konečně i prohlášení, že „*je zde taková ta zákulisní mafie, která se snaží justici plně ovládnout a která se snaží v zákulisí ovlivňovat kauzy*“, což je hlavním předmětem žaloby.

Podobný styl jednak neumožňuje velké pochybnosti o pravdivosti skutkového základu, jednak je nestandardní v odborném právnickém diskursu. Dokonce by šlo o tvrdit, že velmi expresivní styl důvěryhodnost názorů a tvrzení žalované spíše oslabuje, protože snižuje úroveň odborného právního názoru na úroveň bulvární či politické přestřelky. Což lze žalované právem vytknout.

52) Co se týče **okolností zveřejnění včetně jeho načasování**, je zřejmé, že všechny okruhy reagují na aktuální události. V prvním případě jde o odvolání svědků Ištvána a Stříže, v druhém případě o reakci na článek v Mladé frontě Dnes dne 19. 12. 2007, který se pokoušel shrnout podstatu zatím zjištěného, a ve třetím případě šlo jednak o pokračování předchozí polemiky, jednak o rozhovor, komentující další aktuální událost – kárnou žalobu na předsedkyni Nejvyššího soudu. Soud nespatřuje v této otázce nic neobvyklého a nepřikládá jí význam.

53) Navíc ke zmíněnému testu je třeba zmínit **otázku postavení stran**, jak byla popsána zejména nálezy sp.zn. I. ÚS 367/03 a IV. ÚS 23/05. Žalobci jsou politici a veřejně známí členové justice, což znamená, že je lze kritizovat přísněji, než je obvyklé. Žalovaná je rovněž osoba veřejně známá, politička a stínová ministryně, tudíž by naopak ona a její kritika měla být naopak posuzována přísněji. **Výsledek těchto komplementárních principů je tedy neutrální a soud k této otázce nemusel přihlížet.**

54) Mimo rozsah navržených kritérií je třeba zmínit otázku **motivů jednání obou stran**. Žalovaná, jak už bylo řečeno, užila zřejmě část kritiky v rámci politického boje. V prvním okruhu výroků i v posledním proto automaticky přisoudila politické motivy i žalobcům („*aby sloužila zájmům vládnoucí garnitury*“). Tento motiv soud nijak nepřesvědčil a z důkazů jednoznačně nevyplýnul; je nutno připomenout, že žalobce Němec je bývalý člen Unie Svobody a minulé levicové vlády; žalobce Kučera je ve funkci z dob ještě dřívějších; žalobkyni Veseckou jmenoval žalobce Němec a Jiří Čunek sám je člen KDU-ČSL. Případ „Katarského prince“ se odehrál za minulé vlády a byl současnou vládou silně kritizován. Sama žalovaná pak uvedla v třetím okruhu výroků i odlišnou verzi („*jednou budou sloužit vám, ale zítra to klidně otočí a budou sloužit jiným stranám.*“) **Motivy jednání obou stran proto soud nepovažuje za přesvědčivě prokázané, a navíc zřejmě nemají samy o sobě nijak přitěžující či polehčující význam v kontextu obvinění, která jsou značně závažná i bez jakéhokoli jasného motivu.**

55) Soud provedl i **rozběr některých expresivních pojmů**, které žalovaná užila, především **mafie**.

Pokud by soud parafrázoval názor Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 367/03, pak je zřejmé, že *...v žádném případě nemůže průměrný čtenář, který čte zmiňovaná slova v kontextu celého článku, chápat ... kritiku tak, že (jsou žalobci jakožto pracovníci justice) v kontaktu se členy mafie, tedy "mezinárodní zločinecké organizace" spojené, slovy Městského soudu v Praze, s "brutálním násilím či vyhrožováním, únosy apod."* Žalovaná nic netvrdila o vyhrožování, násilí apod. Naopak se její popis – „zákulisní jednání a manipulování“ – velmi podobá přesně té mafii, kterou popisoval citovaný ústavní nález v průmyslu populární hudby.

Soud připomíná, že pojem „mafie“ se v těchto dvou mírně odlišných – i když v obou případech jasně negativních – významech běžně používá. Dokonce lze tvrdit, že existuje i třetí verze pojmu, ještě více nadsazená, kde může být řeč o „mafii“ i v přátelském a kladném významu; například v době olympiády v Naganu psala sportovní média o „pittsburské mafii“ v souvislosti se čtyřmi českými hokejisty, kteří v tomto klubu působili; konečně i prezident T.G.Masaryk byl členem spolku „Maffie“, který se takto hrdě označil sám. Společné všem užitím pojmu mafie jsou zřejmě tyto prvky:

- a) poukaz na chování utajené a neoficiální
- b) poukaz na spojenectví osob, u kterých by to nešlo automaticky očekávat
- c) poukaz na koordinovaný postup těchto osob.

„Snaha o ovlivňování kauz“ zahrnuje celé široké spektrum možných prostředků manipulace. Přesto se jeví být soudu naopak natolik zřejmým tvrzením, že je netřeba dále vykládat; rozhodně odmítá verzi žaloby, že by mělo jít o podplácení nebo vyhrožování.

Naopak „snaha o ovládnutí justice“ jistě možnosti výkladu připouští. Především je zřejmé, že tuto justici má ovládnout ona „mafie“ jako celek, nikoli libovolný jednotlivec z ní. Z kontextu se také zdá, že nejde ani tak o „justici“, ale daleko spíše o státní zastupitelství a tu příslušnou část justice, která se zabývá trestním právem. Konečně není jasné, jaký stupeň tohoto „ovládnutí“ má žalovaná na mysli; zda „postačí“, že dotyční mohou manipulovat jednotlivými případy, a nebo jsou jejich ambice ještě vyšší. Soud je toho názoru, že se opět jedná o jistým způsobem nadnesené a velmi nepřesné hodnocení skutkového základu, které se právě váže k onomu „spojeneckému“ rysu postupu žalobců. Jediné, co lze prohlásit za dokazatelný skutkový základ je **překročení pravomocí dotyčného žalobce**; tedy to, že se zabývá něčím, co by za normálních okolností v jeho pravomoci nebylo.

56) Zmíněný test lze uzavřít, že výroky žalované lze prohlásit za vyhovující v deseti kritériích z celkových třinácti; nevyhovující je její práce se zdroji a vynaložené úsilí k ověření, a zejména pak tón a expresivnost výroků.

Soud ovšem musí vycházet z presumpce toho, že hodnotící výroky jsou všeobecně dovolené, a také toho, že do svobodné veřejné diskuse – zvláště v otázce veřejného zájmu – by mělo být zasahováno co nejméně. Forma výroků – i když v mnoha případech zjevně nevhodná – není proto sama o sobě dostatečná k tomu, aby soud žalobě vyhověl.

Klíčovou otázkou pro rozhodnutí sporu bylo proto posouzení, do jaké míry je pravdivý skutkový základ všech žalovaných výroků.

G

57) Skutkový základ věci tedy zahrnuje tvrzení žalované, že

- žalobci manipulují kauzy

- žalobci se snaží ovládnout justici (či alespoň výrazně překračují svoji pravomoc).

Byly prokázány **tři konkrétní postupy žalobců, použité celkem ve třech případech** (ovšem nikoli všemi žalobci ve všech případech), které mají zmíněné znaky – tedy koordinované, částečně neoficiální jednání, založené na spolupráci osob napříč obvyklého postavení - a které lze označit jako nevhodné intervence, odbornou šikanu a zneužití delegace.

58) Prvním takovým nestandardním postupem, nejčastěji diskutovaným, jsou **nevhodné intervence**. Je pravidlem, že o věci má rozhodovat ten, který je k tomu určen procesními předpisy, rozvrhem práce a nebo konkrétním rozhodnutím, tedy příslušný státní zástupce, případně soudce. Právním základem těchto pravidel je zásada, že **nikdo nemůže být odňat svému soudci**. Samozřejmě nelze zabránit tomu, aby se tento pověřený státní zástupce či soudce během projednávání nějaké věci setkával s dalšími osobami a hovořil s nimi, protože to by se nemohl setkávat vůbec nikdy s nikým. Žádným předpisem upraveno, a z hlediska složitosti matérie ani upraveno být nemůže, co přesně lze a nelze říkat ve vztahu k projednávané věci. Je základní etickou zodpovědností každého soudce či státního zástupce, aby se s těmito otázkami potřebným a úměrným způsobem sám vyrovnal. Při tom je zřejmé, že některé informace věci jsou neškodné a z hlediska cizích osob veřejné, a smí být sdělovány (v rámci naplňování čl. 17 Listiny, viz rozbor nálezu IV. ÚS 23/05) – typicky třeba to, že dotyčný tento případ projednává, nebo že veřejné jednání bude určitého dne v určitém místě.

Naopak jsou informace – a těch je většina, s ohledem na povinnost mlčenlivosti – které sdělovány být nesmí. Zvláštní význam pak mají ty, které porušují princip presumpce nevinny či práva na soukromí, nebo ty, které napovídají, jak by věc mohla skončit, či jak by skončit měla.

Jejich prozrazení může výsledek věci přímo ovlivnit (podezřelý v přípravném řízení uprchne, například).

59) U soudu byla prokázáno, že v případě schůzek 6.2.2007, 28.2.2007 i 17.5.2007 došlo ke zjišťování a sdělování informací z případu Jiřího Čunka, včetně interních (věc bude trvat ještě dva až tři měsíce, 28.2.2007, bude podána obžaloba, 17.5.2007). V prvních dvou případech tyto informace cíleně získávali žalobci, v posledním je sdělila svědkyně Andělová vlastní neopatrností.

Bylo dále prokázáno, že ve všech případech vznikly tyto schůzky záměrně z iniciativy žalobců. To platí včetně třetí schůzky dne 17.5.2007, kde se sešli plánovitě žalobci Kučera, Němec a Vesecká s žalobcem Coufalem.

Bylo také prokázáno, že smyslem nejméně dvou schůzek bylo od počátku účelem projednat případ Jiřího Čunka, možná ještě kromě projednání jiných dalších případů (což bylo prokázáno v případě 6.2.2007). „Společenský“ charakter schůzek, který tvrdila žaloba, byl přesvědčivě vyloučen. V případě třetí schůzky se téma Jiřího Čunka objevilo rovněž; není jen jasné, zda bylo otevřeno před vstupem svědkyně Andělové, nebo až po něm. Pro věc to nebylo podstatné, jak bude doloženo dále. Na třetí schůzce došlo kromě vyjádření určitých informací o stavu věci i k hodnocení a vyjádření názoru ze strany žalobců (konkrétně žalobce Kučery), což s ohledem na kontext situace a přítomnosti dvou nejvýše postavených trestních právníků ve státě (Kučery a Vesecké) mohla navíc svědkyně plným právem vnímat jako nátlak.

Soud považuje za nepřijatelné také prokázané personální složení těchto schůzek. Pokud by „nemístnou zvědavost“ projevovaly pouze osoby nadřizené (žalobkyně Vesecká, žalobce Černovský), kde takovou věc lze pochopit třeba čistě důvody provozními či kvůli vztahu k médiím, pak by i v tomto případě, kdy bylo hovořeno o projednávané věci, šlo by událost hodnotit jako přijatelnou, ba běžnou. Na hranicích přijatelnosti je pak taková účast u jiných státních zástupců (žalobce Coufal), či osob „vzdáleně“ souvisejících (žalobce Kučera). Ovšem nemožnými činí podobné setkání účast osob soukromých, což je případ žalobce Němce, který byl přítomen u všech tří schůzek, 6.2., 28.2. a 17.5.2007.

60) Za nedovolenou intervenci soud považuje i případ stížnosti žalobce Němce na žalovanou dne 6.2.2007. Soud považuje za běžné, že si advokát jedné strany stěžuje u státního zástupce jiné strany, dokonce na něj může v extrémním případě podat trestní oznámení.

Za méně obvyklé lze ovšem považovat, že k této stížnosti dojde v restauraci, a nikoli na pracovišti státního zástupce; a nepřijatelné je to, že si stěžovatel k této stížnosti přibere „na pomoc“ zástupce předsedy Nejvyššího soudu. To samo je třeba považovat za nátlak.

61) V případě setkání svědka Ištvána a žalobce Coufala v květnu 2007, tedy ještě před odnětím věci, kdy byl tématem opět případ Jiřího Čunka, došlo k tomu, že se žalobce Coufal se zjevně zajímal o věc dokonce dříve, než mu byla přidělena. Což také nasvědčuje tomu, že byl o věci informován.

62) Další zjištěnou intervencí je telefonát žalobce Černovského svědkovi Ištvánovi, který se sice odehrál opět mezi přijatelnými osobami, ale není jasné, jaké byly procesní důvody, aby Nejvyšší státní zástupce zasahoval přímo do projednávané věci a určoval, jaké důkazy se mají provádět, dokonce zjišťoval, zda byla „zjednána náprava.“ Podobně nestandardní je výprava žalobce Černovského do Tábora (zejména, jakožto iniciátora), k zjištění, zda je vhodné delegovat věc do Jihočeského kraje, když zatím nebylo rozhodnuto, že k nějaké delegaci dojde.

64) Soud nepovažoval za nutné provádět další dokazování ohledně podrobností těchto zjištěných intervencí. Pro věc již nemá význam, co bylo přesně řečeno, nebo zda bylo těchto intervencí sedm, nebo ještě více, případně, čím vším byly nestandardní; navíc si řady těchto intervencí nijak nepovšimla v napadených výrocích ani žalovaná. Nic z toho totiž nemůže otrástit pro věc podstatným závěrem, že se nestandardní intervence ve věci vyskytly.

64) Podstatná okolnost je také to, že charakter všech těchto intervencí je podobný případu tzv. „Katarského prince“ v roce 2005, kdy žalobce Kučera sepsal článek, obsahující jeho právní názor na věc, a to dříve než Nejvyšší soud v této věci rozhodl. Žalobce je místopředseda Nejvyššího soudu, a nelze vyloučit, že tím mohlo být jednání jeho kolegů ovlivněno.

65) Další případy postupů žalobců, které soud zjistil, by šlo podřadit pod označením odborné šikany. Základem je, že se instančně vyšší, nadřízený a nebo jen ve věci následující státní zástupce či soud zaměří na údajné „chyby“ postupu, ignoruje vlastní předmět věci, a s ohledem na tyto otázky zveřejňuje a šíří závěr o neobornosti dotčeného. Podobný postup je problematický v tom, že je veřejností zcela nepřezkoumatelný bez příslušných odborných znalostí a bez perfektní znalosti konkrétního případu, ke kterému většinou není přístup. Označí-li nadřízený údajné pochybení podřízeného za „závažné“, pak nelze snadno odlišit, zda skutečně jde o závažné pochybení (které má vliv na výsledek věci), pochybení nepodstatné, které tento vliv nemá, a nebo konečně, zda se vůbec nějaké pochybení odehrálo.

Soud se zaměřil při dokazování právě proto na chyby, které se během řízení ve věci Jiřího Čunka vyskytly, jejich závažnost, přezkoumatelnost, a zejména vztah konkrétních opatření k těmto chybám.

66) Případ podobného postupu je **odvolání vyšetřovatele Milana Šošovičky** žalobcem Salichovem dne 7.6.2007. Je zřejmé, že již toto odvolání bylo založeno na údajných procesních pochybeních vyšetřovatele (jinak by nemělo smysl). Žalobce Salichov však věc dostal přidělenou po 4.6.2007. Přinejmenším den nebo dva putoval poštou do Jihlavy vyšetřovací spis, a pak zbyl žalobci sotva den na čtení tohoto spisu (v rozsahu přes 3000 stran), a přesto k odvolání vyšetřovatele došlo již 7.6. Zjištění odborných pochybení žalobcem se jeví být proto skoro nemožné, v každém případě nevídaně rychlé. Ostatně, žalobce Coufal přímo uvedl (ad 29), že tato pochybení nejsou zjištěním žalobce Salichova, nýbrž výsledkem usnesení o delegaci. **Žalobce Salichov měl tedy k dispozici informaci o čtyřech chybách** (dle usnesení, ad 28). Vzniká tak otázka, jak za „pochybení“ uvedená tímto rozhodnutím může vyšetřovatel (např. nepřislušnost státního zastupitelství v Přerově, překročení rozsahu vydání ke stíhání Senátem ČR), případně, co přesně se jeho výměnou vyřeší (v případě e-mailové komunikace, usnesením ze 4.6.2007 nijak blíže nespecifikované a tudíž žalobci Salichovovi dne 7.6.2007 neznámé, nebo ohledně již vyslechnutých svědků).

67) Dalším případem „odborných pochybení“ je názor žalobce Salichova o něčem, „*s čím se za třicet let své praxe nesetkal*“, prezentovaný v srpnu v souvislosti se zastavením trestního stíhání novinářům na účet svých kolegů z Přerova. Nicméně v jeho rozsáhlém usnesení o zastavení trestního stíhání se tato pochybení nijak neprojevují, a není tu zmínka dokonce ani o chybách, v důsledku kterých na počátku svého šetření tentýž žalobce vyměnil vyšetřovatele. To, že žalobce neuvěřil svědkyni, které uvěřili kolegové, lze těžko nazvat pochybením, stejně jako odlišné hodnocení otázek časového schématu.

Výjimkou je poznámka (ad 30), když žalobce zjistil, že **se spisem bylo zřejmě manipulováno**, protože chybí úplně první úřední záznam z doby mezi 6.11.2006 do 10.11.2006, a také chybí listina, předložená advokátem svědkyně, o předání částky 500.000,- Kč a uložení 497.000,-Kč. Tuto opravdu netransparentní skutečnost hodnotí žalobce s jistotou jako případ manipulace policií, zřejmě míněno vyšetřovatelem. Nicméně s ohledem na dobu záznamu by šlo očekávat, že k této manipulaci došlo dříve, v době, kdy věc byla dozorována ještě ve Vsetíně (do 24.11.2006). Jiná možnost je, že k tomu došlo naopak po odnětí věci 4.6.2007, protože o tomto nedostatku není ani zmínka v usnesení o odnětí. (ač by právě manipulaci se spisem bylo možno považovat za transparentní důvod odnětí věci).

Ze tří rovnocenných možností si tedy žalobce bez dalšího vybral pouze tu nejméně příznivou pro svoje kolegy v Přerově, aniž vysvětlil, proč. Lze tedy uzavřít, že k tvrdým slovům žalobce Salichova není nikde zřejmý žádný podklad.

68) Značné pochyby vzbuzuje také odvolání svědků Ištvána z pozice Vrchního státního zástupce a Stríže z pozice jeho zástupce, kdy zejména v případě svědka Stríže bylo vysvětlení svědkyně Hojovcové překvapivé („chtěla mít svého zástupce.“) Strana žaloby vůbec žádné věrohodné vysvětlení nenabídla. Je třeba přisvědčit žalované v tom, že se přímo nabízí časová souvislost tohoto odvolání dvou státních žalobců z Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – zrovna těch, co nesouhlasili s postoupením věci do Jihlavy – s ukončením stíhání Jiřího Čunka. Verzi žaloby, že se v tomto případě jedná o shodu zcela náhodnou, soud za daného stavu věcí neuvěřil. Bylo by snad možné přijmout vysvětlení, že se jedná o neuvěřitelnou časovou shodu, kdy důvody odvolání vrchního státního zástupce vyšly najevo právě v době projednávání věci Jiřího Čunka; ale nelze uvěřit, že se tak stalo zároveň u vrchního státního zástupce i jeho náměstka současně.

S ohledem na věc je méně významný případ **potrestání svědka Stríže** – na základě velmi chatrného zkoumání věci – za naprosto malicherný prohřešek; ten pouze dokresluje, že vztahy mezi svědky a žalobci rozhodně normální nejsou.

69) Dokazování naznačovalo, že i zde je podobných událostí v případě Jiřího Čunka více, ale přesně jako v případě nedovolených intervencí soud neviděl důvod, aby se těmito otázkami dále zabýval. Závěr, že se případy odborné šikany v případě Jiřího Čunka vyskytly, je opět doložen naprosto dostačujícím způsobem.

70) Podobný postup je opět všeobecně znám v případě tzv. „Katarského prince“, kdy se žalobce Němec ani netajil s tím, že uvažuje o kárném řízení vůči soudkyni Monice Křikavové, prohlašované za „neodbornou“. Pracovnice ministerstva s podobně „neodborným“ právním názorem byla dokonce propuštěna. V případě obou těchto právniček bylo zřejmé, že zastávají pouze jiný právní názor, než žalobce; o jeho „neodbornosti“ svědčí to, že byl tento postup do té doby v praxi používán zcela běžně a bez výhrad.

71) Posledním postupem žalobců je možné zneužívání delegace věci jinému orgánu. To považuje soud vlastně za nejdůležitější, s ohledem na výsledky případů.

Smyslem delegace je řešit situace, kdy je státní zástupce nebo soudce ve věci osobně zainteresován, nebo se ho věc dokonce přímo týká, či jsou ve věci jiné srovnatelně výjimečné důvody. To je smysl ustanovení, která tento postup dovolují (v případě Jiřího Čunka skutečně použitý § 25 trestního řádu, nebo případně § 12 zákona o státním zastupitelství).

Je třeba připomenout, že delegace je jednou z výjimek zmíněné ústavní zásady čl. 38 odst. 1) Listiny práv, že *nikdo nesmí být odňat svému soudci. Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon*. Je tedy zřejmé, že by rozhodnutí o delegaci mělo být vždy výjimkou, která by měla být řádně a transparentně zdůvodněna.

72) „Důležité důvody“, o kterých hovoří § 25 trestního řádu, a které vedly k odnětí věci Jiřího Čunka státnímu zastupitelství v Přerově a předání státnímu zastupitelství v Jihlavě byly (ad 28):

a) nepřislušnost státního zastupitelství v Přerově, protože první delegace ze Vsetína byla jen na dobu úkonů před zahájením trestního stíhání

b) tvrzení, že důkazy v neprospěch obviněného jsou prováděny s větší intenzitou, než v jeho prospěch; a je třeba zmínit, že Nejvyšší státní zastupitelství tuto vadu spatřovalo v tom, že svědci byli vyslýcháni formou otázek a nebylo jim umožněno samostatně hovořit

c) vyšetřovatel Milan Šošovička komunikoval se svědkyní a znalkyní pomocí e-mailu a korespondence nebyla zařazena do spisu

d) vyšetřování překročilo rozsah skutku, k jehož stíhání byl Jiří Čunek vydán.

Na první pohled je zřejmé, že pokud by tyto důvody skutečně existovaly – což lze předpokládat, protože to nikdo nezpochybnil – **není vůbec žádný důvod, aby tyto obtíže byly řešeny odnětím věci a delegací**. Důvody ad a) a ad d) tímto způsobem očividně vůbec vyřešit nelze vůbec. U důvodu ad b) nelze bez dalšího tvrdit, že tento způsob výslechu svědků vůbec má vliv na jeho výsledek (to by platilo jedině, že by svědci chtěli uvést další okolnosti, ale vyšetřující jim v tom zabránil), a tím méně, že to má vliv v neprospěch obviněného (může to mít vliv právě opačný). Stejně tak důvod ad c), ke kterému se nelze nijak vyjádřit, pokud není znám obsah dotyčných e-mailů (a mimochodem, podle souvislostí zřejmě nebyl znám ani Nejvyššímu státnímu zastupitelství v době delegace). V každém případě by **za normálních okolností měl tyto případné nedostatky řešit následný článek procesního řetězce v trestním stíhání**, například soud. Dokonce nelze vyloučit ukončení stíhání ještě před podáním obžaloby, z rozhodnutí dozorujícího a v případě stížnosti i dohledového státního zástupce podle zcela standardního ustanovení § 172 trestního řádu zastavením řízení (což se zvláště nabízí u opravdu vážného problému sub d). Naprosto nevysvětleno také zůstalo, proč byla věc postoupena zrovna do Jihlavy, a ne jinam, a proč se do věci zapojili hned tři nejvyšší státní zástupci (Vesecká, Černovský, Potoczek).

73) S obdobou takto pojatého postupu se opět setkáváme v **případě tzv. „Katarského prince“** v podobě předání obviněného ke stíhání cizímu státu. Zde byl dokonce již vydán rozsudek soudu prvního stupně. Opět jde o ojedinělý postup.

74) Na první pohled by se mohlo zdát, že pro samotného obviněného je úplně jedno, který státní zástupce jeho věc řeší, a zda trestní stíhání zastaví v Přerově nebo v Jihlavě. Ve skutečnosti má dodržování standardního postupu svůj vážný důvod. **Posuzování jednotlivých případů není exaktní a přesně měřitelná činnost, právní názory na věc se mohou lišit a také se často liší** (například zrovna zde ve zcela neexaktní a zároveň klíčové otázce, zda státní žalobce uvěřil svědkyni). **Pokud ovšem existuje právní systém instanční nadřízenosti, tyto rozdíly v právních názorech se pomocí opravných prostředků stírají tak, že výsledný názor se podobá co nejvíce obecnému standardu.**

Přirovnáme-li jednotlivé instance k šachovnici, na kterých jsou pole v různých odstínech šedé rozmístěny náhodným způsobem, pak se podle standardních instančních pravidel dotyčný obviněný nebo účastník smí pohybovat pouze předepsaným postupem přímo kupředu, jako šachový pěšec. **Nemůže si tedy vybrat barvu svého pole, protože ta je náhodná; nelze si tedy vybrat soudce či státního zástupce s ohledem na jeho názor.** Naopak v případě delegací takového druhu, kdy je státní žalobce vybrán **podle jeho předem známého názoru na věc**, jde právě o dodatečně danou možnost vybírat si pole podle barev. Je tedy zřejmé, že **při delegaci podobným způsobem může být ovlivněn výsledek celého sporu a celého řízení, a právě proto je zneužití delegace potenciálně nebezpečné.**

75) Soud připomíná, že je zcela nepodstatné, zda byl výsledek stíhání Jiřího Čunka skutečně ovlivněn, či nikoli; závěry tohoto soudu jsou platné i v případě, že by stíhání za normálních okolností stejně skončilo zastavením či zproštěním. Soud se otázkám viny či nevinu a důkazům přímo k této otázce (ke kterým ostatně není oprávněn) záměrně vyhýbal, a snažil se také šetřit práva samotného Jiřího Čunka, pokud nebyl důvod do nich jakkoli zbytečně zasahovat (např. tím, že nepřipustil důkazy, obcházející ust. § 118b o.s.ř. a týkajících se dozoru věci; nebo tím, že netrval ani nežádal úplné zproštění mlčenlivosti svědků, jak žádala žalovaná strana).

76) V případě „Katarského prince“ je ovšem vliv nestandardního předání věci cizímu státu naprosto očividný, protože obviněný byl českým soudem v prvním stupni odsouzen, kdežto v zemi, kam byl vydán, trestní stíhání ani nezačalo.

77) Soud na tomto místě poznamenává, že podobné zneužívání delegací k přidělování věcí vhodným soudcům bylo oblíbenou praktikou za minulého režimu, kdy ústavní zásada zákonného soudce vůbec neexistovala.

78) Nejzávažnější zjištění soudu je kombinace všech tří zmíněných postupů, kdy lze v některých případech konstatovat vzájemnou příčinnou souvislost mezi nimi. Nedovolená intervence sama o sobě by – přes veškeré možné pochyby a jisté překvapivé názory, které zazněly zejména na schůzce 17.5.2007 – nemusela přesvědčivě odůvodnit tvrzení žalované, že žalobci „ovlivňovali kauzy“. Lze si představit situaci, kdy by se žalobci sešli se svědkem, projednávajícím danou věc, zjistili informace, vyslovili názor, nicméně dotyčný státní zástupce by bez ohledu na to věc dokončil přesně tak, jako kdyby se nic neobvyklého nestalo.

Stejně tak odvolání státního zástupce z funkce, byť třeba pochybné, nemá jasný vliv na projednávání věci. A konečně, delegace, byť jakkoli sporná a neobvyklá, může být jenom náhodným a výjimečným vybočením z běžné praxe, pro které může být označení „zákulisní manipulace“ silně přehnané.

79) Schůzka dne 17.5.2007 vykazuje největší zvláštnost v tom, že se tu sešli na uzavřeném a připraveném jednání žalobci Kučera, Němec a Vesecká – o kterých bylo zjištěno, že již dříve případ pečlivě sledovali – právě s žalobcem Coufalem, který se vzápětí stal státním zástupcem, vykonávajícím dohled ve věci. Šlo by pochopit důvody, proč se u jednoho stolu tito čtyři žalobci sešli (ostatně byly vysvětlovány u posledního jednání), ale nevysvětlitelná je shoda okolností, že to byl právě žalobce Coufal, kdo dostal věc po odnětí, a dokonce okresní zastupitelství v Jihlavě. Je to tím neuvěřitelnější, že se žalobce Coufal o případ Jiřího Čunka v téže době zajímal, dříve, než mu byl přidělen (ad 25).

Dále je nepřehlédnutelné, že odnětí a delegace proběhlo přesně v intencích předem vysloveného názoru žalobce Kučery dne 17.5.2007.

Co se týče jasně prokázané žádosti obhájce Jiřího Čunka o delegaci, ta přišla 22.5.2007, tedy až po schůzce v Jihlavě, zřejmě v době rozhovorů žalobce Coufala a svědka Ištvána, a bylo jasné, že ji bude vyhověno dříve, než se tak skutečně stalo (při výpravě v Táboře například).

80) Koordinace mezi intervencí a následným rozhodnutím je očividná i v situaci, kdy žalobce Černovský vyjádřil nespokojenost s postupy podřízených svědka Ištvána, a o něco později byla věc odňata nejen svědkyni Andělové, ale byl žalobcem Salichovem odvolán i vyšetřovatel, za pochyby vzbuzujících okolností.

Opět je zbytečné dovozovat další podobné souvislosti, které se jeví být v této věci zřejmé, a ke kterým nebyly navrženy včas potřebné důkazy; stačí zjištění, že koordinovaný postup žalobců byl zjištěn.

81) Soud opět připomíná, že **podobná koordinovaná spolupráce je patrná mezi žalobci Kučerou a žalobcem Němcem ve věci Katarského prince**. Článek žalobce Kučery podpořil jinak velmi osamocené stanovisko žalobce Němce; potom následovalo rozhodnutí, a nakonec jeho potvrzení Nejvyšším soudem.

82) Soud uzavírá tuto otázku, že **činnost žalobců ve věci nestandardních postupů v případech Jiřího Čunka a Katarského prince lze nazvat koordinovanou spoluprací, bez ohledu na to, že instančně a procesně nebyl k této spolupráci žádný zjevný důvod, a tvrzení žalované o „manipulování kauzami“ má proto prokázaný skutkový základ**.

83) Co se týče tvrzení žalované, že **žalobci chtějí ovládnout justici**, tedy – překračují svoji pravomoc, pak je toto zřejmé již z popsaného rozboru nedovolených intervencí (ad 58 a násl.). Žalobce Kučera je nejvýše postaveným trestním právníkem v ČR, nicméně ani to nezakládá žádný důvod, aby zasahoval do kteréhokoli případu podle svého uvážení. Totéž platí o žalobkyni Vesecké i žalobci Černovském. Žalobce Němec pak vůbec není součástí systému orgánů činných v trestním řízení.

V případě žalobců Salichova a Coufala, podstatně níže postavených, kteří se dostali takto k případu, který by jim za normálních okolností nepatřil, je zjevná snaha využít případu k ostré kritice svých kolegů (a je otázka, zda k tomu byl nějaký důvod).

Bez významu není ani zmiňovaná okolnosti odborné šikany, která se objevila u několika svědků, kteří s danými postupy nesouhlasili. **Za stavu, kdy žalobci**

- **zjevně užili více pravomocí, než by jim připadlo za normálních okolností**
- **ti, kdo je kritizovali, se stávali obětí procesní šikany**

lze uzavřít, že i tvrzení o „snaze žalobců ovládnout justici“ má prokázaný základ.

84) Poslední otázkou zbývá, zda za stavu, kdy soud shledal pravdivý skutkový základ obou žalobou napadených tvrzení („manipulování kauzami“ i „ovládnutí justice“), a k tomu navíc všechny běžné znaky chování, které lze označit za „mafíánské“, totiž koordinovanost postupu osob, u kterých není k této spolupráci zjevný důvod, **nejsou přesto výroky žalované zcela zjevně přehnané, do té míry, že je nelze v demokratické diskusi připustit.**

Žalobce Kučera označil postup řešení případu za „*elegantní*“. Nepochybně má pravdu v tom, že k manipulování s případem tímto postupem **nebylo nutné užít nátlaku** na dotčené orgány (pokud se ve věci Jiřího Čunka něco podobného vyskytlo, tak zjevně spíše nedopatřením), nebylo nutné používat žádných drastických „mafíánských“ praktik, a dokonce zřejmě **nebylo nutné ani jasné a prokazatelné porušení zákona**.

Ve skutečnosti je ovšem takový postup daleko nebezpečnější, než kdyby porušil nějaké vedlejší procesní pravidlo; kromě zjevného obcházení některých ústavních zásad práva (čl. 38 Listiny práv) se zpronevřuje nejzákladnějším zásadám právního řemesla; porušuje upřímnou dobrou víru, na jejímž základě veřejnost svěřuje profesionálům rozhodování v odborných otázkách. Jako je nutno lékaři věřit, že se všemi dostupnými prostředky snaží vyléčit pacienta, tak je nutno věřit státnímu zástupci, že se všemi prostředky pokouší zjistit, zda došlo ke spáchání trestného činu a zvolit postup, který je v co nejlepším souladu se spravedlností.

V jednání profesionála je pak zásadní rozdíl mezi opomenutím z nedbalosti, a úmyslnými manipulacemi, jak je uvedeno v jednom ustanovení starého českého práva:

„A když tak v upřímnostech svých při spravedlnostech lidských soudcové kráčetí budou, každý úmysl upřímný jich přijme. A by pak v něčem z nedorozumění (jakž se to lidem často v tomto světě přiházeti musí) pobloudili, tehdy jich dobrou, upřímnou a snažnou vůli za dokonalý skutek přijme, když jediné ta vůle jich bude z upřímnosti, a ne z hněvu, ne z pomsty, ne ze zlosti aneb zlobivosti.“

Jednání žalobců tento cíl značně zpochybnilo; žalobce Kučera ho dokonce explicitně popřel, když předložil cíl podle jeho názoru v danou chvíli vyšší. **Takové jednání profesionála lze pak plným právem podrobit důrazné kritice; a to přesně žalovaná učinila; a tím je její kritika zásadně dovolená.**

85) Uvedené závěry vedly k zamítnutí žaloby v obou samostatných nárocích žalobce Coufala a žalobce Černovského, u kterých bylo zjištěno použití nedovolených intervencí v koordinaci s dalšími žalobci, ve věci Jiřího Čunka (ad 24-27).

86) Uvedené závěry naopak vedly k vyhovění žalobě v samostatném nároku žalobce Grygárka, u kterého nebyly zjištěny ani intervence, ani odborná šikana, ani zneužívání delegací, ba dokonce nebyl prokázán vůbec žádný vztah, který by kdy měl k věci Jiřího Čunka, protože jediné, co je o jeho působení ve věci známo, že jel do Tábora a nechtěl kausu Jiřího Čunka projednávat. **Omluva se proto jeví být plně namístě, a to i v podobě zprávy v rozhlase, podobnou formou, jako původní výrok.**

87) Uvedené závěry vedly také k zamítnutí žaloby v samostatných nárocích žalobce Kučery, kde bylo zjištěno použití nedovolených intervencí v koordinaci s dalšími žalobci, ve dvou případech (Jiřího Čunka a Katarského prince).

88) Uvedené závěry vedly také k zamítnutí žaloby v samostatných nárocích žalobce Němce. Jeho postavení je výjimečné tím, že jakožto soukromá osoba má právo v zájmu svých klientů jednat tak, jak mu státní orgány dovolí; pokud se účastnil schůzek v Ostravě, Brně i Jihlavě, jde o pochybení těch osob, které ho na schůzku přijaly a hovořily před ním o živých kauzách. Nicméně v jeho případě byly difamující výroky formulovány naprosto jinak. Ve třetím okruhu výroků (protože prvé dva se ho nijak netýkaly) řekla žalovaná, že „*se Kučera projíždí s exministrem Němcem*“, což bylo jednak prokázáno, jednak na tom není nic difamujícího; jednak se vyjádřila kriticky a dosti neurčitě o případu Katarského prince („*začalo to už za Němce, v kauze Katarského prince*“). Podobnost věci Jiřího Čunka a Katarského prince byla shledána v mnoha bodech, a účast žalobce Němce v případě Katarského prince je zřejmá.

89) Uvedené závěry vedly k zamítnutí žaloby v samostatném nároku žalobce Salichova, u kterého bylo zjištěno použití odborné šikany v koordinaci s dalšími žalobci, ve věci Jiřího Čunka.

90) Uvedené závěry vedly k zamítnutí žaloby v samostatném nároku žalobkyně Vesecké, u které bylo zjištěno použití nedovolených intervencí v koordinaci s dalšími žalobci, odpovědnost za nedůvěryhodnou delegaci věci a případ odborné šikany, vše ve věci Jiřího Čunka.

H)

91) Z toho vychází i rozhodnutí o nákladech řízení, kdy bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1) os.ř., protože žalovaná měla ve věci plný úspěch proti žalobcům 1),2),4)-7). Má tedy nárok na úhradu svých nákladů. Tato výše nákladů sestávala z nákladů za její právní zastoupení advokátem. V této souvislosti je třeba poukázat na skutečnost, že na náklady řízení se vztahuje úprava dle vyhlášky č. 484/2000Sb., kdy dle § 2 cit. vyhlášky se sazby odměny pro řízení v jednom stupni stanoví z peněžité částky, která je předmětem řízení, nebo podle druhu projednávané věci. Dle § 3 odst. 1 vyhl. 484/2000Sb. činí sazba odměny v daném případě 12.500,- Kč, a k tomu pětkrát 300 Kč paušál (ust. § 13 odst.3 177/1996 Sb.) a 19% DPH. Celkové náklady zastoupení činí 16.660,- Kč, což znamená 2.777,- Kč od každého z uvedených šesti žalobců. Tyto náklady řízení byly proto přisouzeny v 3denní pariční lhůtě (ust. § 160 odst. 1 věta první před středníkem o.s.ř.) a na zákonné platební místo (§ 149 odst. 1 o.s.ř.).

92) Naopak žalobce ad 3) měl podle § 142 odst. 1) plný úspěch ve své věci, a patří mu proto úhrada poměrné části jeho nákladů, což činí – při celkové odměně jeho právního zástupce 15.000,- Kč po zvýšení o 20%, pěti úkonech po 300,- Kč, DPH 19% a soudním poplatku 2000,- Kč – 4805,- Kč, které byly opět přisouzeny v 3denní pariční lhůtě a na zákonné platební místo.

93) Dále bylo podle § 142 odst. 1) byly také rovným dílem rozděleny náklady svědečného, vyčíslené podle § 139 o.s.ř.

U svědků JUDr. Stříže a JUDr. Ištívána z 12.5.2008 šlo v obou případech o zcela shodné částky náhrady mzdy od téhož zaměstnavatele, a to dohromady celkem 11.108,- Kč za 8 hodin podle faktury z 27.5.2008; dále pak u každého 58,- Kč stravného (§ 163 zákoníku práce), dále jízdné 228,- Kč u JUDr. Ištívána (200,- Kč vlakem Brno – Praha a zpět, a 10,- a 18,- Kč místní doprava), a 826,- Kč u JUDr. Stříže (790,- Kč Olomouc - Praha a zpět, a 10,- a 26,- Kč místní doprava), což činí celkem u obou svědků 12.228,- Kč, takže na každého ze sedmi účastníků připadá podíl 1754,-Kč, které byly opět přisouzeny v 3denní pariční lhůtě zdejšímu soudu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

V Praze 5.6.2008

JUDr. Vojtěch Cepl, v.r.

samosoudce

Za správnost: Renata Franková

